

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Muncii și Solidarității Sociale și a Ministerului Familiei Tineretului și Egalității de Șanse

În conformitate cu Programul de Guvernare 2023-2024, modernizarea marilor sisteme publice, creșterea veniturilor, stimularea natalității și protejarea categoriilor vulnerabile social sunt cele patru direcții strategice prioritare. Printre elementele principale sunt modernizarea asistenței sociale prin investiții în infrastructură și servicii integrate, încurajarea natalității, creșterea ocupării și accelerarea proceselor de digitalizare pentru îmbunătățirea serviciilor publice.

Modernizarea sistemului de asistență socială presupune trecerea de la un **serviciu de asistență socială care se bazează pe alocări financiare insuficiente în raport cu nevoile și problemele concrete ale categoriilor vulnerabile către servicii sociale integrate.**

De asemenea obiectivele Programului de Guvernare 2023-2030 prevăd **stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile și dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat, care să țină cont de mobilitatea socială;** monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori.

Prima direcție de acțiune a *Planului de acțiune pentru implementarea strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027*, prevăzut ca anexă la *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022 – 2027*, aprobată prin *HG nr.440/2022*, prevede asigurarea dreptului la asistență socială pentru cetățenii din fiecare localitate, respectiv, reglementarea prin lege a atribuțiilor de asistență socială care sunt partajate între stat și autoritățile administrației publice locale la nivel de comună, oraș, municipiu, parte din pachetul minim de servicii publice de interes local la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale și a standardelor de calitate și de cost pentru serviciul public de asistență socială.

Rezultatul acțiunii privește modificarea și completarea *Legii asistenței sociale nr.292/2011* și funcționarea serviciului public de asistență socială în fiecare unitate administrativ-teritorială cu asistent social angajat/contractat și acordarea de către serviciul public de asistență socială a pachetului minim reprezentat de serviciul de asistență comunitară pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale.

2.2. Descrierea situației actuale

În ședința Guvernului din data de 20 iulie 2023 s-a stabilit sarcina ca, până la data de 31 august 2023, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale să prezinte Guvernului spre aprobare un proiect de lege pentru modificarea și completarea legislației privind acreditarea, licențierea, monitorizarea și controlul centrelor de pentru persoane vârstnice, copii și persoane cu dizabilități.

În conformitate cu Ordinul viceprim-ministrului, ministrul afacerilor interne nr. 101 din 07.07.2023 și a măsurilor dispuse de prim-ministru privind efectuarea de verificări pentru identificarea tuturor problemelor existente la nivelul centrelor rezidențiale destinate persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice și

copiilor, o serie de instituții cu atribuții și competente legale în materie, au desfășurat, sub coordonarea Prefecților, controale tematice în fiecare județ.

Rezultatele acestui control au condus la concluzia că este necesară modificarea și completarea legislației în domeniul asigurării calității serviciilor sociale, nu doar din perspectiva asistenței sociale, dar și din perspectiva altor instituții care au participat la efectuarea controalelor - din domeniul sănătății publice, al pazei contra incendiilor etc.

Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale:

Serviciile sociale constituie o componentă a sistemului național de asistență socială și au drept scop sprijinirea persoanelor vulnerabile pentru depășirea situațiilor de dificultate, prevenirea și combaterea riscului de excluziune socială, creșterea calității vieții și promovarea incluziunii sociale a acestora.

Pentru a putea înființa servicii sociale pe teritoriul României, furnizorii de servicii sociale, indiferent de forma lor juridică, trebuie să fie acreditați, iar serviciile sociale pot funcționa numai dacă sunt licențiate, în condițiile legii.

Procesul prin care se realizează evaluarea, certificarea, monitorizarea și controlul serviciilor sociale este reglementat *Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*, cu modificările și completările ulterioare.

Acreditarea furnizorilor de servicii sociale se realizează de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, certificând capacitatea acestora de a înființa, administra și acorda servicii sociale.

Licențierea serviciilor sociale se realizează în baza standardelor minime de calitate și reprezintă cerințele minime privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate. Standardele minime de calitate constituie nivelul de referință a calității serviciilor sociale, iar îndeplinirea acestora este obligatorie și se atestă prin licență de funcționare. Pentru siguranța beneficiarilor, îngrijirea acestora trebuie să se realizeze în servicii sociale licențiate, fiind astfel atestată îndeplinirea de către furnizorii publici și privați a standardelor minime de calitate, care prevăd un set de criterii cu privire la: accesarea, evaluarea și planificarea serviciilor, a activităților necesare îngrijirii personale, a asistenței medicale, recuperării, socializării și integrării/reintegrării, condițiile de viață, drepturile beneficiarilor, management și resurse umane.

Serviciile sociale se adresează diferitelor categorii de beneficiari, cum ar fi: persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, copii sau victime ale violenței domestice etc.

Conform Registrului electronic unic al serviciilor sociale la data de **6 septembrie 2023**, erau 3788 furnizori de servicii sociale acreditați, din care furnizori publici 1535, respectiv 2253 furnizori privați (1666 organizații neguvernamentale; 165 culte recunoscute de lege; 422 operatori economici cu scop lucrativ, în condiții speciale, prevăzute de lege).

Necesitatea verificării serviciilor sociale adresate persoanelor vulnerabile este determinată de recunoașterea și garantarea drepturilor acestora la o viață demnă, la autonomie și libertate de decizie.

În conformitate cu reglementările în vigoare **nu se face diferențierea între serviciile sociale care solicită licența de funcționare fără să fi fost sancționate în prealabil și cele care au fost sancționate cu măsura retragerii licenței de funcționare, în situația în care, din cauza gravității faptelor constatate de inspectorii sociali se apreciază că se încalcă drepturile fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora.**

În conformitate cu prevederile *OUG nr.113/2011 din 21 decembrie 2011 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr.198/2012*, cu modificările și completările ulterioare, agențiile județene pentru plăți și inspecție socială efectuează activități de investigare socială cu privire la furnizarea serviciilor sociale, pentru a identifica eventualele situații de eroare, fraudă, abuz și neglijență în sistemul de protecție socială și transmite organelor competente probele și informațiile rezultate în urma controalelor efectuate, în scopul declanșării anchetei penale, dacă este cazul.

În conformitate cu prevederile art.5 din *OUG nr.82/2016 privind Statutul special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, cu modificările și completările ulterioare, prin misiune de inspecție se înțelege totalitatea sarcinilor atribuite inspectorului social pentru realizarea activităților de control, evaluare și monitorizare a sistemului de protecție socială în vederea identificării situațiilor de eroare, fraudă, abuz și neglijență și transmiterii către organele abilitate a datelor și informațiilor obținute.

Prin activitatea de investigare socială se înțelege activitatea prin care se identifică cazurile de fraudă, abuz și neglijență care au generat prejudicii materiale și financiare aduse statului, precum și încălcări grave ale drepturilor sociale ale beneficiarilor și transmiterea datelor și informațiilor obținute către organele abilitate. Activitatea de investigare socială este desfășurată de inspectorii sociali din cadrul instituției centrale, respectiv Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, care dețin o vechime de minimum 5 ani în activitatea de inspecție socială. Inspectorii sociali de la nivel teritorial pot efectua activități de investigare socială doar la solicitarea conducătorului instituției centrale, dar cu respectarea criteriilor de vechime a acestora.

În conformitate cu prevederile art.23 alin.(1) lit.a) și b) din *Legea nr.197/2012*, inspectorii sociali au atribuția de verificare sistematică, în baza unor proceduri clare și transparente de evaluare, monitorizare și control, a respectării criteriilor și a standardelor minime care au stat la baza acreditării furnizorilor și a licențierii serviciilor sociale, precum și a indicatorilor aferenți nivelurilor de calitate, precum și de realizare a propunerilor de retragere a acreditării, precum și a celor de suspendare sau retragere a licențierii și aplicarea sancțiunilor prevăzute de *Legea nr. 197/2012*.

Rezultatele campaniei naționale privind “Verificarea calității serviciilor sociale rezidențiale destinate persoanelor vârstnice și evaluarea gradului de acoperire cu acest tip de servicii sociale” derulată de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, sunt publicate la următoarea adresă:

<https://www.mmanpis.ro/rezultatele-campaniilor-de-control-2021/>

Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Muncii și Solidarității Sociale modificarea cadrului legal reprezentat de *Legea nr. 197/2012*, și de Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 197/2012, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 118/2014, în sensul diferențierii între centrele care solicită licența de funcționare fără să fi fost sancționate în prealabil și cele care au fost sancționate cu măsura retragerii licenței de funcționare, în scopul protecției drepturilor fundamentale ale beneficiarilor, atunci când este pusă în pericol viața acestora.

<https://avp.ro/wp-content/uploads/2022/01/RAPORT-2021.pdf>

Potrivit ultimelor date raportate către MMSS de către furnizorii de servicii sociale, la nivelul anului 2021 se înregistrează 435.405 beneficiari unici de servicii sociale, din care 331.010 în sistemul public și 104.395 în sistemul privat. Situația beneficiarilor pe categorii de grupuri vulnerabile era următoarea:

BENEFICIARI UNICI 2021	În servicii sociale cu cazare	În servicii sociale fără cazare	Total beneficiari
Alte categorii	1.537	90.420	91.957
Copii si familii cu copii	30.395	59.988	90.383
Persoane cu diferite adicții	178	149.054	149.232
Persoane cu dizabilități	19.083	13.673	32.756
Persoane fără adăpost	5.260	3.336	8.596
Persoane vârstnice	32.544	25.484	58.028
Victime ale violentei in familie	2.764	1.689	4.453
Total	91.761	343.644	435.405

MMSS actualizează și publică lunar Registrul electronic unic al serviciilor sociale, acesta putând fi descărcat de pe adresa web:

<https://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-si-asistenta-sociala/4848>

https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10072023_Servicii_Sociale.xlsx

În registru se regăsesc toate serviciile sociale licențiate, indiferent de instituția care emite licența de funcționare. Până la **10 iulie 2023 erau înregistrate 5236 de servicii sociale, din care 2836 publice și 2400 private.**

Serviciile sociale adresate strict persoanelor vârstnice sunt în număr de **1278** (cămine pentru persoane vârstnice, locuințe protejate, centre respiro, centre de zi, unități de îngrijire la domiciliu).

Serviciile sociale pentru persoane vârstnice sunt înființate de autoritățile administrației publice locale, în cadrul sau în subordinea serviciilor publice de asistență socială.

Legea asistenței sociale nr.292/2011:

Serviciile publice de asistență socială sunt structurile specializate ale autorităților administrației publice locale înființate, după caz, în subordinea consiliilor județene și a consiliilor locale ale municipiilor, orașelor, comunelor sau în aparatul de specialitate al primarilor, pentru asigurarea aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, autoritățile administrației publice locale au atribuții privind administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale.

Deși dreptul cetățenilor la măsuri de asistență socială pentru asigurarea unui trai decent este prevăzut de art.47 din Constituție și de Legea asistenței sociale nr.292/2011, serviciul public de asistență socială care realizează acele activități/servicii care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială, încă nu este accesibil tuturor cetățenilor din fiecare unitate administrativ-teritorială.

Încă din anul 2001, prin Legea asistenței sociale nr.705/2001 s-a reglementat faptul că statul își asumă responsabilitatea de realizare a măsurilor de asistență socială prevăzute prin legi speciale și asigură transferul atribuțiilor și al mijloacelor financiare necesare către autoritățile publice locale, serviciile publice descentralizate și societatea civilă.

Conform actelor normative care reglementau asistența socială pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, aceste măsuri au fost partajate între autoritățile administrației publice centrale și locale.

Spre exemplu, referitor la asistența socială fără cazare, pentru persoanele vârstnice:

- *HCM nr. 454/1957 privind asistența bătrânilor pensionari și nepensionari*, prevedea asigurarea de condiții corespunzătoare de trai, materiale și culturale, următoarelor categorii de bătrâni: celor care sunt lipsiți de sprijin material și nu au susținători legali, celor cu familii fără posibilități de întreținere, precum și celor bolnavi cronici, care nu se pot autoservi și care necesită îngrijirea permanentă.
- În 1990, articolul 12 din *HCM nr.454/1957* a fost modificat în sensul acordării de ajutoare bănești trimestriale din bugetul de stat (art.12 alin.(2) lit.a));
- În 1995, prin *Legea nr.67/1995 privind ajutorul social* această literă a fost abrogată, reglementându-se fondurile necesare plății ajutorului social (destinat persoanelor fără venituri sau cu venituri mici, ca formă de protecție socială), se suportă din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale, din veniturile proprii și din sumele defalcate cu această destinație din bugetul de stat. Ajutorul social se acordă, conform *Normelor metodologie de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat*, aprobate prin *HG nr.50/2011* cu modificările și completările ulterioare, pe baza anchetei sociale.
- În anul 2000, prin *Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice*, se prevede faptul că dreptul la asistență socială se acordă pe baza anchetei sociale care se realizează de un colectiv format din 2 asistenți sociali din cadrul consiliului local sau de la direcția generală de muncă și protecție socială județeană sau a municipiului București. Conform art.28 din *Legea nr.17/2000, republicată*, cu modificările și completările ulterioare, ancheta socială se realizează de asistentul social din cadrul serviciului public de asistență socială. Legea prevede de asemenea, faptul că serviciile comunitare de consiliere, în

- vederea prevenirii marginalizării sociale și pentru reintegrare socială, se asigură fără plata unei contribuții, ca un drept fundamental al persoanelor vârstnice, de către asistenții sociali.
- Și cu toate acestea, în anul 2006, prin *Legea descentralizării nr.195/2006*, serviciile de asistență socială cu caracter primar pentru copii și persoane vârstnice – servicii care includ și activitatea de identificare a nevoii sociale individuale, familiale și de grup, dar și serviciile de informare și consiliere, se includ în categoria competențelor exclusive ale autorităților administrației publice locale de la nivelul comunelor și orașelor. Legea descentralizării nr.195/2006 a fost abrogată prin OUG nr.57/2019 pentru aprobarea Codului Administrativ.
- Prin urmare, în acest caz, transferul de competențe realizat înaintea reglementării principiilor descentralizării, nu a fost însoțit și de transferul resurselor necesare realizării acestor atribuții.

Nerespectarea principiului subsidiarității în asistență socială, în ceea ce privește înființarea serviciului public de asistență socială și acordarea pachetului minim de asistență socială, a condus la situația în care, după 21 de ani de la adoptarea primei legi a asistenței sociale, numai 81 dintre comunele, orașele și municipiile din România dețin licență de funcționare pentru serviciul de asistență comunitară, ceea ce reprezintă numai 2,5 % din totalul de 3181 de unități administrativ-teritoriale.

Majoritatea populației din comune și orașe nu are acces la serviciul comunitar de asistență socială – principala activitate a serviciului public de asistență socială, prin care realizează evaluarea nevoilor persoanelor vulnerabile pentru stabilirea dreptului la beneficii și servicii de asistență socială, elaborarea planurilor de intervenție, activități și servicii care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială etc.

OG nr.68/2003 privind serviciile sociale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.515/2003, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligația asigurării de către autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor a **serviciilor sociale cu caracter primar care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială**: identificare și evaluare, informare, consiliere, conștientizare și sensibilizare socială, măsuri și acțiuni de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză, organizare și dezvoltare comunitară în plan social pentru încurajarea participării și solidarității sociale și care au următoarele funcții:

- evidențierea, diagnosticarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale și de grup;
- informarea asupra situațiilor de risc social, precum și asupra drepturilor sociale ale persoanei;
- identificarea persoanelor și familiilor aflate în situații de risc, în vederea realizării de acțiuni și măsuri cu caracter preventiv;
- furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană la un moment dat;
- sensibilizare asupra necesităților sociale existente sau latente și asupra resurselor umane, materiale și financiare necesare satisfacerii lor;
- dezvoltarea de programe cu caracter comunitar, în scopul promovării sociale a indivizilor și colectivităților;
- prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare, consiliere;
- asigurarea transferului și monitorizării beneficiarului, atunci când situația acestuia o cere, spre serviciile sociale specializate;
- gestionarea activă a procedurilor de conlucrare cu celelalte servicii, cum ar fi cele educaționale, medicale, de locuire, ocupare și altele asemenea;
- consiliere pentru persoanele și familiile care adoptă copii sau care au minori în plasament ori încredințare;
- consiliere pentru tinerii care părăsesc instituțiile pentru protecția copilului.

OG nr.68/2003 prevede, de asemenea:

- drepturile și obligațiile persoanelor beneficiare de servicii sociale;
- rolul SPAS ca punct unic în procesul de acordare a serviciilor sociale: evaluarea, elaborarea planuri de intervenție, revizuirea lor pe baza rezultatelor evaluării complexe, monitorizarea implementării planurilor de servicii sociale, indiferent că sunt implementate de furnizori publici sau privați - obligația oricărui FSS de a transmite trimestrial la SPAS, raportul cu privire la rezultatele implementării planului individualizat de asistență și îngrijire;

- contravențiile în domeniul serviciilor sociale.

Având în vedere că o mare parte din prevederile OG nr.68/2003 au devenit caduce, prin urmare, actualizarea unor prevederi nu este posibilă decât prin preluarea articolelor necesare în Legea asistenței sociale și abrogarea ordonanței.

Legea nr.116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările și completările ulterioare și Normele metodologice de aplicare, aprobate prin HG nr. 1149/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevăd:

- facilitarea accesului la o locuință pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului și alte persoane până în 35 ani: constituirea unor sume la nivelul UAT, pentru avans dobândire sau chirie locuință;
- Accesul la asistența de sănătate pentru persoanele care au dreptul la venitul minim garantat;
- Accesul la educație: bursă de școlarizare, programe teritoriale pentru alfabetizarea adulților, bursă pentru continuarea studiilor.
- Nivelul veniturii net lunar pe o persoană, până la care o persoană este considerată ca fiind marginalizată, se stabilește anual, prin hotărâre a Guvernului, înaintea depunerii la Parlament a proiectului legii bugetului de stat.
- În funcție de nivelurile veniturilor stabilite autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura accesul persoanelor și familiilor marginalizate, identificate potrivit art. 24, la locuință și la serviciile publice de strictă necesitate, cum sunt: apă, energie electrică, gaze naturale, termoficare etc.;
- Finanțarea măsurilor de prevenire și combatere a marginalizării sociale se realizează de la bugetele locale, din surse proprii și din sume defalcate cu această destinație din unele venituri ale bugetului de stat, în conformitate cu legea anuală a bugetului de stat;
- Ministerul Administrației Publice, Casa Națională de Asigurări de Sănătate și Ministerul Educației, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă transmit Ministerului Muncii și Solidarității Sociale un raport referitor la aplicarea măsurilor pentru combaterea marginalizării și întocmesc programe anuale pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale în domeniul lor de competență, pe care le transmit Ministerului Muncii și Solidarității Sociale;
- Consilierea persoanelor cu scopul de a beneficia de drepturile stabilite de prezenta lege se asigură gratuit de către instituțiile de stat abilitate și de aparatul de lucru specializat al primăriilor.
- Guvernul are obligația de a prezenta anual în Parlamentul României Raportul privind situația persoanelor și familiilor marginalizate, precum și programul pentru combaterea marginalizării sociale a acestora.
- Consiliile locale au obligația de a analiza trimestrial modul în care au fost aplicate măsurile pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale, prevăzute în programul acestora.

O parte dintre aceste prevederi se regăsesc în legislația specială (educație, sănătate, locuire), iar o parte au devenit caduce. Prin urmare, se impune analiza oportunității abrogării acestui act normativ și preluarea în Legea asistenței sociale nr.292/2011 a prevederilor necesare consolidării sistemului de asistență socială.

Deși Legea asistenței sociale nr.292/2011 reglementează obligația serviciului public de asistență socială (SPAS) de a identifica familiile și persoanele aflate în dificultate, precum și cauzele care au generat situațiile de risc de excludere socială, de a realiza evaluarea și diagnoza comunității și a elabora planurile inițiale de intervenție pentru persoanele și familiile vulnerabile, în care să includă serviciile sociale și beneficiile de asistență, precum și alte măsuri/servicii necesare depășirii situației de dificultate, în modul cel mai eficient din punct de vedere al integrării sociale, al responsabilizării persoanei, al scurtării perioadei de intervenție etc., prin asistentul social, totuși, numărul asistenților sociali angajați în SPAS-uri este insuficient.

Cu ocazia controlului de fond al Serviciilor publice de asistență socială, realizat în anul 2018 de MMPS prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, s-a constatat numărul mic al UAT care au înființat și acreditat SPAS, numărul mic de servicii sociale înființate de acestea, precum și faptul că, deși asistentul social este veriga cheie în implementarea politicilor de asistență socială, **numai 17 % din SPAS respectă raportul de 1 asistent social la 300 de persoane beneficiare**; de asemenea, personalul care

îndeplinește atribuții de asistență socială, fie nu are studii de specialitate, fie nu este informat, îndeplinind sarcini care nu au legătură cu domeniul.

În conformitate cu *Raportul național privind activitatea serviciilor publice de asistență socială, ANPIS*, care poate fi consultat la următoarea adresă: <https://www.mmanpis.ro/wp-content/uploads/2022/02/Raportul-national-privind-rezultatele-campaniilor-tematice.pdf>

numai 29 % au angajați asistenți sociali, aproape 85 % dintre UAT au angajate persoane cu atribuții în domeniul asistenței sociale. De asemenea, numai 20% respectă raportul număr asistenți sociali/număr persoane beneficiare. În același raport se precizează că *"procentul redus al primăriilor care au dezvoltat servicii sociale poate fi asociat cu lipsa înțelegerii de către factorii decizionali locali a intervenției în prevenire în asistență socială și necunoașterea impactului social și economic al acesteia asupra dezvoltării comunitare"*.

Dacă am aplica acest procent la totalul unităților administrativ-teritoriale, ar rezulta că, din 3187 de UAT, numai 924 au asistenți sociali. Prin urmare, în 2263 de UAT este necesară angajarea asistenților sociali în serviciul public de asistență socială pentru asigurarea pachetului minim de asistență socială.

La nivelul anului 2019, 93,79% dintre UAT verificate de ANPIS, nu au niciun personal angajat în serviciile sociale destinate asistării persoanelor vârstnice sau a persoanei adulte aflate în dificultate. La nivelul anului 2020, în 76,74% dintr-un număr de 1.201 UAT situate la mai mult de 50 de km de municipiul reședință de județ, nu există niciun serviciu social.

O pondere majoritară a UAT nu au și nici nu și-au propus înființarea de servicii sociale deși există obligația prevăzută de lege. Un procent de 84% din UAT nu au asigurat desfășurarea de activități de formare profesională a personalului în anul 2020, iar 66 % nu și-au propus acest lucru nici în anul 2021.

În conformitate cu definiția serviciilor sociale, a standardelor minime de calitate și cu etapele procesului de acordare a serviciilor sociale prevăzute la art.47 din Legea asistenței sociale nr.292/2011, evaluarea nevoilor persoanelor beneficiare, stabilirea dreptului la asistență socială și monitorizarea implementării acestora, sunt etape în procesul de acordare a asistenței sociale, inclusiv a serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială.

Prevederile art.6 lit.mm) din Legea asistenței sociale nr.292/2011, definesc standardul minim de calitate ca un set de criterii aprobate prin acte normative obligatorii la nivel național a căror aplicare asigură un nivel minim acceptabil de performanță al **procesului de furnizare a serviciilor sociale**.

În procesul de acordare a serviciilor sociale ca măsură de asistență socială participă atât serviciul public de asistență socială – etapele de identificare, evaluare a nevoii, elaborare a planului de intervenție, monitorizarea încheierii contractului și a implementării serviciilor sociale, sau structuri specializate în evaluarea complexă, prin atribuțiile de evaluare și stabilire a planului individualizat de servicii sociale, cât și furnizorii de servicii sociale care încheie contractul de servicii sociale cu beneficiarii și își asumă responsabilitatea respectării standardului minim de calitate.

De altfel, standardele minime de calitate prevăd faptul că furnizorii de servicii sociale țin cont de evaluarea realizată de serviciile publice de asistență socială, de structurile cu atribuții în evaluare complexă prevăzute de lege, precum și obligația de a transmite semestrial, către serviciul public de asistență socială pe a cărui rază teritorială funcționează, lista beneficiarilor, cu nume și prenume, vârstă, adresa de domiciliu/reședință a acestora.

În conformitate cu prevederile art.44 din Legea asistenței sociale nr.292/2011 și cu prevederile art.38 din OG nr.68/2003, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.515/2003, cu modificările și completările ulterioare, furnizorul de servicii sociale are obligația de a informa, în scris, autoritatea administrativ-teritorială pe a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința beneficiarul serviciului respectiv și de a transmite acestuia, trimestrial, raportul cu privire la rezultatele implementării planului individualizat de asistență și îngrijire.

Existența personalului de specialitate dedicat grupurilor vulnerabile este indicator al capacității administrative a unității administrativ-teritoriale.

Progresul în combaterea sărăciei și excluziunii sociale, fără asistenți sociali care să deservească fiecare localitate, fără respectarea principiului acordării beneficiilor de asistență socială ca parte din planul de intervenție realizat de asistentul social împreună cu persoana/familia și complementar tuturor măsurilor prevăzute în acest plan și fără partajarea acestei responsabilități între autoritățile administrației publice centrale și locale, este foarte lent și ineficient.

Aproape 30% de copii care au fost în sărăcie relativă în anul 2017 s-au aflat în aceeași situație în cel puțin doi din cei trei ani anteriori; în anul 2018 situația copiilor care au fost în sărăcie relativă s-a înrăutățit, procentul crescând la valoarea de 33,2%, adică cu 15% față de anul 2017. (SNPSA, Analiză, 2019)

În anul 2017, incidența deprivării materiale severe este mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (21,5%) și la vârstnicii de 65 de ani și peste (20,6%). (Dimensiuni ale incluziunii sociale în România 2018, INS, 2018)

În condițiile în care aproape jumătate din populația României locuiește în mediul rural, constatăm un deficit major de asistenți sociali pentru aceste comunități.

Mai mult decât atât, potrivit studiului "Analiza și evaluarea grupurilor vulnerabile în vederea stabilirii nevoii de servicii sociale", realizat de INCE în cadrul proiectului "Implementarea unui sistem de elaborare de politici publice în domeniul incluziunii sociale la nivelul MMJS", POCA 2014-2020, din totalul de 8430 de servicii sociale necesare la nivelul întregii țări, 70% sunt necesare în mediul rural, iar dintre acestea, 29% reprezintă comunele cu mai puțin de 3000 de locuitori și 30% comunele cu un număr de locuitori între 3001 și 6000.

La acea dată erau necesare servicii sociale pentru aproape 70.000 de persoane, în special din mediul rural, în condițiile în care, în mediul rural revenea un singur furnizor de servicii sociale la 23.975 locuitori, un furnizor deserving 7 unități administrativ-teritoriale.

Analiza poate fi consultată pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, la următoarea adresă:

http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/MMPS/Rapoarte_si_studii_MMPS/DPSS/2018_-_Analiza_si_evaluarea_grupurilor_vulnerabile.pdf

Pentru asigurarea unei abordări unitare în ceea ce privește dezvoltarea serviciilor publice de asistență socială raportat la numărul de locuitori din unitatea administrativ teritorială, criteriul din Legea nr. 292/2011, respectiv raportarea la tipul de unitate administrativ-teritorială (comună, municipiu, oraș, județ) și nu la numărul de locuitori poate conduce la discriminarea persoanelor beneficiare, respectiv la neasigurarea accesului la serviciul public de asistență socială. Potrivit datelor publicate de INS există orașe/municipii cu o populație mai mare decât a unui județ și există comune care au un număr de locuitori similar unui oraș.

Potrivit prevederilor art.112 alin.(3) lit. c) din Legea nr.292/2011, una dintre atribuțiile principale ale SPAS în domeniul serviciilor sociale este aceea de a iniția, coordona și aplica măsurile de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități. La art.35 din același act normativ se precizează faptul că grupurile și comunitățile aflate în situații de dificultate beneficiază de servicii sociale, în cadrul programelor de acțiune comunitară destinate prevenirii și combaterii riscului de marginalizare și excluziune socială, aprobate prin hotărâri ale consiliilor județene/locale.

În data de 2 februarie 2021 au intrat în vigoare modificările aduse Legii asistenței sociale nr. 292/2011, Legea nr.231/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I-a, nr.1036 din 5 noiembrie 2020. Prin aceste modificări se instituie pachetul minimal de servicii sociale pentru copil și familie în sarcina autorităților administrației publice centrale și locale în scopul asigurării dreptului fiecărui copil la supraviețuire, dezvoltare, protecție, precum și la combaterea sărăciei. Serviciile sunt acordate de o echipă mixtă multidisciplinară, formată la nivelul unității administrativ-teritoriale din: un asistent social/lucrător social, un asistent medical comunitar și un consilier școlar. Aceștia li se pot adăuga, în funcție de nevoile persoanelor din comunitate, potrivit legii, mediatori școlari și mediatori sanitari. Finanțarea pachetului minimal de servicii pentru copil și familie se face din bugetul de stat, prin transferuri către bugetele locale în baza solicitărilor autorităților administrației publice locale, precum și din fonduri europene nerambursabile sau Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene, potrivit legii. În termen de 90 de zile urma să fie elaborate metodologiile necesare.

Una dintre recomandările rezultatului *Campaniei naționale de verificare a stabilirii și acordării ajutorului social și pentru identificarea măsurilor de creștere a ocupării persoanelor apte de muncă*, desfășurată în perioada 1 februarie 2021 - 26 februarie 2021, de către echipe mixte ANPIS/ANOFM este că **programele de ajutor social trebuie să includă și servicii sociale.**

Din datele incluse în Raportul menționat, s-a constatat necesitatea modificării și completării cadrului legislativ reprezentat de Legea nr.292/2011 **în sensul reglementării pachetului minim de asistență socială, reprezentând servicii de asistență socială minime obligatorii, acordate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, reglementării soluțiilor aplicabile în situația în care unitatea administrativ-teritorială nu identifică un asistent social și reglementarea altor fapte contravenționale și sancțiunilor aferente acestora, altele decât cele prevăzute în legislația actuală.**

Pentru situațiile în care, din cauze obiective, autoritățile administrației publice locale sau furnizorii de servicii sociale nu pot angaja asistenți sociali pentru identificarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup și elaborarea planurilor de intervenție pentru prevenirea, combaterea și soluționarea situațiilor de dificultate, Legea asistenței sociale nr.292/2011, prevede la art.40 alin.(4) posibilitatea angajării "lucrătorilor sociali".

Această sintagmă are caracter general, fără a menționa expres una dintre ocupațiile prevăzute în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR) la grupa 3412 Specialiști în asistență socială și asimilați, care administrează și implementează programe de asistență socială și servicii comunitare și asistă clienții pentru rezolvarea problemelor personale și sociale, deoarece la data adoptării Legii nr.292/2011, demersurile de actualizare a COR față de prevederile Legii nr.466/2004 privind statutul asistentului social, nu fuseseră finalizate.

În anul 2014, denumirea ocupației "asistent social cu studii medii (cod COR 341201)" s-a schimbat în "tehnician în asistență socială (cod COR 341201)".

Având în vedere că ulterior acestei modificări, nu a existat nicio inițiativă pentru elaborarea standardului ocupațional pentru "tehnician în asistență socială" (cod COR 341201), în cursul acestui an, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a elaborat standardul ocupațional și a finalizat demersurile pentru validarea și aprobarea acestuia.

Standardul a fost înregistrat în Registrul Standarde Ocupaționale 2014-2020 și publicat pe site-ul Autorității Naționale pentru Calificări, putând fi consultat la următoarea adresă:

http://intern.anc.edu.ro/standarde/SO_2014_prezent/management/uploads/TEHNICIAN%20ASISTENTA-SOCIALA%20SO.pdf

Tehnicianul în asistență socială își poate desfășura activitatea doar în condițiile coordonării/supervizării de către un asistent social, profesie reglementată prin Legea nr.466/2004 cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art.134 alin.(4) din Legea asistenței sociale nr.292/2011, sumele fundamentate se alocă din unele venituri ale bugetului de stat pentru finanțarea serviciilor sociale și se realizează în următoarea ordine de prioritate, nivelul sumelor acordate stabilindu-se prin legile speciale:

- a) serviciile sociale adresate copilului separat de părinți care necesită protecție specială;
- b) serviciile sociale adresate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul serviciilor;
- c) serviciile destinate copilului și familiei, precum și pentru persoanele vârstnice, în funcție de tipul serviciilor;
- d) serviciile sociale adresate persoanelor fără adăpost și persoanelor aflate în risc de excluziune socială, în funcție de tipul serviciilor.

Totuși, comparând prevederile legilor speciale constatăm discrepanțe față de aceste prevederi, pentru unele categorii acordându-se sume foarte mici, iar pentru altele deloc, ceea ce conduce la situații de discriminare.

Din prelucrarea datelor raportate de furnizorii de servicii sociale cu privire la acordarea serviciilor sociale în cursul anului 2020, rezultă următoarele:

Numărul mediu lunar de beneficiari ai celor 4.277 de servicii publice și private a fost de 139.753 de persoane, iar la data de 31 decembrie 2020 erau înregistrate un număr de peste 15 mii de persoane. Defalcăt pentru serviciile publice și cele private:

	Număr servicii	Capacitate totală	Număr mediu lunar de beneficiari	Număr cereri în așteptare la 31 decembrie
servicii sociale publice	2.667	96.035	93.130	11.011
servicii sociale private	1.610	44.019	46.623	4.573

Veniturile totale pentru 4.277 de servicii sociale, în cuantum de 4.967.475.310 lei, se defalcă pe următoarele surse: bugetul județean (41,04%), bugetul local (23,73%), bugetul de stat (15,41%), donații, sponsorizări (10,32%) și contribuții ale beneficiarilor (9,51%).

Defalcăt pentru serviciile publice și cele private:

	% venituri de la bugetul de stat	% venituri de la bugetul județean	% venituri de la bugetul local	% Contribuții beneficiari, inclusiv aparținători	% donații, sponsorizări, fonduri proprii, alte venituri
servicii sociale publice	17,87%	49,91%	27,66%	3,18%	1,38%
servicii sociale private	5,46%	5,11%	7,81%	35,14%	46,48%
	% cheltuieli de funcționare - cheltuieli de personal		Cheltuieli lunare/ beneficiar	Raport angajat/ beneficiar	Total personal
Total servicii sociale public și privat	73,49%		2.845	2,16	64.763
servicii sociale publice	78,64%		3.473	1,86	49.989
servicii sociale private	51,02%		1.591	3,16	14.774

- Din totalul de 93.130 de persoane care au beneficiat de servicii sociale publice, în anul 2020, un număr de 83.265 de persoane plătesc o contribuție de sub 10% din totalul veniturilor serviciilor sociale, iar 23.825 de persoane nu plătesc deloc contribuție pentru serviciile primite;
- Din totalul de 46.623 persoane care au beneficiat de servicii sociale private, în anul 2020, un număr de 27.449 persoane plătesc o contribuție de sub 10% din totalul veniturilor serviciilor sociale, iar 573 de persoane nu plătesc deloc contribuție pentru serviciile primite;
- În total, un număr de 110.714 de persoane au plătit contribuție sub 10%, iar un număr de 24.398 de persoane nu au plătit contribuție pentru servicii sociale.

	nr. persoane care plătesc contribuție de sub 10% din totalul veniturilor serviciilor sociale	nr. persoane care nu plătesc contribuție
Total servicii sociale publice și private	110.714	24.398
servicii sociale publice	83.265	23.825
servicii sociale private	27.449	573

Pentru un număr de 65.084 de persoane beneficiare de servicii sociale acordate de furnizori publici și privați de servicii sociale, de la bugetul de stat, se asigură sub 10% din veniturile serviciilor sociale. Dintre acestea, un număr de 48.668 de persoane beneficiare plătesc o contribuție sub 10%.

În conformitate cu *Legea nr.34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică care înființează și administrează unități de asistență socială*, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale derulează anual, programul de acordare a subvențiilor, neîntrerupt, din anul 1998.

Subvențiile se acordă în sistem concurențial, pe baza criteriilor stabilite prin *Normelor metodologice pentru aplicarea legii, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1153/2001* cu modificările și completările ulterioare

și se utilizează, în exclusivitate, pentru serviciile de asistență socială acordate persoanelor care, **potrivit dispozițiilor legale, au dreptul să beneficieze de acestea.**

Nivelul mediu lunar al subvențiilor ce se alocă de la bugetul de stat pentru o persoană asistată se aprobă de către Guvern și nu poate depăși costul mediu lunar de întreținere, pe persoană asistată, din unitățile de asistență socială de stat, cu profil similar, organizate ca instituții publice.

Începând cu anul 2023, nivelul mediu lunar al subvenției care se acordă de la bugetul de stat pentru o persoană asistată este 1.000 de lei/persoană, pentru serviciile sociale cu cazare și 600 de lei/persoană, pentru serviciile sociale fără cazare, precum și pentru adăposturile de noapte.

Pentru anul 2023, s-au încheiat convenții pentru acordarea de servicii de asistență socială, cu un număr de 201 de asociații, fundații și culte care acordă prin 461 de unități de asistență socială, servicii sociale pentru un număr de 12.689 de persoane beneficiare. Bugetul total alocat este de **117.509.987 lei.**

2.3. Schimbări preconizate

Principalele schimbări au în vedere următoarele acte normative:

- ✓ Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- ✓ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- ✓ Legea asistenței sociale nr.292/2011;
- ✓ Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice;
- ✓ Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România.

Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale:

- ✓ Reglementarea la nivel de lege a unor aspecte care erau prevăzute în normele metodologice de aplicare a legii, aprobate prin HG nr.118/2014, cu modificările și completările ulterioare sau în ordine ale ministrului muncii și solidarității sociale și, după caz, modificarea și completarea acestor prevederi:
- ✓ Acreditarea furnizorilor de servicii sociale și licențierea serviciilor sociale se realizează gratuit;
- ✓ Reorganizarea conținutului capitolului II al legii, prin crearea de secțiuni separate pentru acreditarea furnizorilor de servicii sociale, pentru licențierea serviciilor sociale. *Justificare: claritatea textului și completarea prevederilor legii.*
- ✓ Revizuirea criteriilor de acreditare a persoanelor juridice care doresc să obțină calitatea de furnizori de servicii sociale, vizând în principal:
 - calitatea managementului organizațional și a planului de dezvoltare a serviciilor sociale în acord cu politicile naționale;
 - profesionalismul și integritatea comportamentală a membrilor organelor de conducere, persoanele desemnate pentru managementul serviciilor sociale; se solicită ca documente justificative, caziere judiciare și de integritate comportamentală;
 - interzicerea prestării serviciilor sociale de către operatorii economici cu scop lucrativ, cu excepția celor care sunt întreprindere socială.
 - includerea vizitei de evaluare în teren, ca etapă obligatorie în procesul acreditare ca furnizor de servicii sociale.
- ✓ Revizuirea criteriilor de acreditare a furnizorilor de servicii sociale: în actul de înființare/statut trebuie să fie prevăzută activitatea de acordare de servicii sociale; *Justificare: întărirea faptului că recunoașterea calității de furnizor de servicii sociale se face exclusiv pentru activitățile CAEN, care au corespondent în Nomenclatorul serviciilor sociale;*
- ✓ Revizuirea documentelor justificative prin completarea acestora cu plan de dezvoltare a serviciilor sociale pe care intenționează să le înființeze, elaborat în concordanță cu politica națională; modelul-cadru al planului de dezvoltare este aprobat prin ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse, cazierul judiciar al persoanei juridice, cazier judiciar și certificat de integritate

comportamentală al membrilor organelor de conducere și al persoanelor desemnate să se ocupe de administrarea serviciilor sociale, precum și consimțământul prin care furnizorul de servicii sociale își exprimă acordul cu privire la efectuarea evaluării, monitorizării și controlului la sediul furnizorului de servicii sociale/serviciului social, cu respectarea prevederilor prezentei legi. Pentru întreprinderile de economie socială se solicită atestatul de întreprindere socială, eliberat în baza prevederilor art.8 alin.(1) din Legea nr.219/2015 privind economia socială, cu modificările și completările ulterioare;

- ✓ Includerea verificării în teren de către inspectorii sociali într-un termen de 15 zile de la data înregistrării cererii de acreditare a furnizorului de servicii sociale, cu respectarea termenului de soluționare a cererii de 30 de zile;
- ✓ Scurtarea de la 3 la 2 ani a perioadei în care, un furnizor de servicii sociale care a obținut certificatul de acreditare se angajează că va avea cel puțin un serviciu social licențiat și precizarea în mod expres că certificatul de acreditare nu acordă furnizorului de servicii sociale dreptul de a acorda servicii sociale, înainte de obținerea licenței de funcționare.
Justificare: Responsabilizarea furnizorului de servicii sociale în realizarea obiectivelor de dezvoltare a serviciilor sociale pe care și le-a asumat prin programul de dezvoltare și evitarea riscului de abuz și de inducere în eroare a publicului cu privire la deținerea dreptului de funcționare a serviciului social, înainte de obținerea licenței de funcționare.
- ✓ Conținutul cererii de licențiere a serviciului social și documentele justificative;
- ✓ Revizuirea documentelor justificative prin completarea acestora cu:
- ✓ extras de carte funciară pentru informare, valabil la data depunerii cererii, însoțit, după caz, de documentul care atestă dreptul de administrare, de concesiune sau de folosință asupra spațiului în care funcționează serviciul social, cum ar fi: contract de comodat, de închiriere, de concesiune, de administrare, de schimb etc.;
- ✓ CV-ul unui asistent social cu drept de exercitare a profesiei în conformitate cu prevederile Legii nr.466/2004 privind statutul asistentului social;
- ✓ o copie de pe contractul de muncă sau contractul de prestări servicii încheiat cu asistentul social, pentru o perioadă de muncă/prestare a activității conform normativului de personal pentru asigurarea managementului de caz;
- ✓ lista persoanelor angajate cu precizarea calificării (cod COR) și a contractelor individuale de muncă/organigrama și statul de funcții aferente serviciului social;
- ✓ lista persoanelor cu care au încheiat contracte de voluntariat și tipul activității în care urmează să fie implicate persoanele voluntare, după caz;
- ✓ autorizația sanitară de funcționare sau, după caz, documentul prevăzut în procedura în vigoare privind reglementarea sanitară pentru funcționarea activităților cu risc pentru starea de sănătate a populației;
- ✓ autorizația sanitar-veterinară, pentru serviciile care asigură activități de preparare și distribuire a hranei;
- ✓ autorizația de securitate la incendiu sau, după caz, documentul care atestă faptul că nu se supune autorizării la incendiu;
- ✓ consimțământul prin care furnizorul de servicii sociale își exprimă acordul cu privire la efectuarea evaluării, monitorizării și controlului la sediul serviciului social/furnizorului de servicii sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi;
- ✓ reglementarea ca planul de urgență să fie avizat și asumat prin semnătură de serviciul public de asistență socială pe a cărui rază administrativ-teritorială urmează să funcționeze serviciul social, precum și de serviciul/serviciile publice de asistență socială de pe a cărui rază administrativ-teritorială provine persoana beneficiară, sau după caz, de direcția generală de asistență socială și protecția copilului care asigură managementul de caz și/sau care a făcut în planul de intervenție/planul de servicii recomandarea de asigurare de servicii de tip rezidențial, astfel că în situația retragerii licenței de funcționare, planul de urgență să poată fi implementat într-un termen de maxim 30 de zile. Modelul cadru al planului de urgență urmează să fie reglementat prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.
- ✓ Scurtarea termenului de soluționare a cererii de licențiere a serviciului social de la **60 de zile la 45 de zile, care includ realizarea verificării în teren de către inspectorii sociali, într-un termen de 15 zile de la data înregistrării cererii de licențiere;**
- ✓ Creșterea nivelului de îndeplinire a standardelor minime de calitate de la 75%, la 90%, constatată la evaluarea în teren, pentru ca inspectorul social să propună menținerea licenței

de funcționare provizorii și să poată acorda un termen pentru remedierea aspectelor care au condus la neîndeplinirea în totalitate a standardelor minime, astfel încât o nouă vizită de evaluare în teren și recomandarea acordării licenței de funcționare să se realizeze în cadrul perioadei de 3 luni, respectiv 6 luni;

- ✓ Reducerea, pentru centrele cu cazare, de la 12 luni la 3 luni a perioadei de valabilitate a licenței de funcționare provizorii, urmând ca vizita de evaluare în teren să fie realizată **în maxim o lună**, astfel încât să fie redus riscul pentru persoana beneficiară a serviciului social;
- ✓ Reducerea, pentru centrele fără cazare, a perioadei de valabilitate a licenței de funcționare provizorie de la 12 luni la 6 luni;
- ✓ Reglementarea faptului că standardele minime de calitate se aprobă prin ordin al ministrului muncii ministrului muncii și solidarității sociale și, după caz, al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse. *Justificare: coroborare cu atribuțiile instituționale.*
- ✓ Completarea definiției fișei de autoevaluare cu informații privind și data/termenul de îndeplinire a acestora, înainte de funcționarea efectivă a serviciului social, precum și indicatorii de monitorizare; *Justificare: propunere rezultată în urma controlului.*
- ✓ Evaluarea și monitorizarea în teren se realizează de o echipă formată din 2 inspectori sociali, fără a anunța în prealabil furnizorul de servicii sociale cu privire la data vizitei. Extinderea condiției ca vizitele să nu fie anunțate, pentru toate situațiile de evaluare și monitorizare;
- ✓ Posibilitatea participării **directorilor executivi ai agențiilor județene pentru plăți și inspecție socială la activitățile de control și avizarea de către aceștia a procesului verbal de control**;
- ✓ Verificarea conformității și respectării normelor de igienă și sănătate publică, a normelor privind securitatea la incendiu, precum și a altor condiții/cerințe/norme pentru care au fost emise autorizații administrative prelabile de funcționare se realizează de personalul de specialitate desemnat de instituțiile care au emis autorizațiile de funcționare, respectiv, după caz: din domeniul sănătății publice, al pazei contra incendiilor, al sănătății și securității în muncă etc.
- ✓ În realizarea vizitelor de evaluare în teren, inspectorii sociali au în vedere ansamblul de condiții și criterii aferente fiecărui standard, fără a se limita la indicatorii prevăzuți în fișa de autoevaluare, iar în situația în care apreciază încălcări ale unor cerințe care, potrivit legii, intră în competența altor instituții, în funcție de gravitatea constatărilor procedează după cum urmează: sesizează instituția/instituțiile responsabilă/responsabile; recomandă neacordarea/suspendarea licenței de funcționare și sesizează instituția/instituțiile responsabilă/responsabile; retrage licența de funcționare și sesizează instituția responsabilă;
Justificare:
- ✓ *sistematizarea și întărirea reglementării;*
- ✓ *verificarea capacității manageriale și a resurselor materiale și umane ale furnizorilor de servicii sociale în vederea acordării serviciilor sociale cu respectarea standardelor minime de calitate și, implicit, a drepturilor fundamentale ale persoanelor;*
- ✓ *responsabilizarea serviciilor publice de asistență socială în asigurarea dreptului beneficiarilor de servicii sociale la continuitatea serviciilor;*
- ✓ *întărirea colaborării și parteneriatului dintre furnizorii publici și privați de servicii sociale și serviciul public de asistență socială, responsabil de asigurarea dreptului cetățenilor la asistență socială;*
- ✓ *creșterea gradului de identificare a eventualelor situații de neconformitate dintre documentele justificative și realitatea din teren și, implicit, a posibilelor contravenții sau, după caz, infracțiuni;;*
- ✓ *creșterea gradului de colaborare interinstituțională între instituțiile cu rol de evaluare, monitorizare și control, în vederea prevenirii situațiilor de încălcare gravă a drepturilor omului.*
- ✓ Se pot organiza echipe mixte cu alte instituții de control care eliberează autorizații administrative prelabile funcționării, respectiv alte instituții cu atribuții de control. În acest sens, se încheie protocoale de colaborare, inspectorul social fiind coordonatorul intervenției. Procedura de lucru va fi aprobată prin ordin comun al ministrului muncii și

solidarității sociale, ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse, ministrului sănătății, ministrului afacerilor interne și președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, care să clarifice limitele de competență și colaborarea în misiunile echipelor mixte de control și monitorizare. Raportul de control al echipei mixte este comun; *Justificare: abordarea exhaustivă a tuturor componentelor funcționării unui serviciu social din perspectiva diverselor domenii de reglementare, în echipă interdisciplinară.*

- ✓ Suspendarea licenței de funcționare poate fi dispusă prin procesul-verbal de control care trebuie să conțină și măsuri pentru asigurarea continuității serviciilor sociale acordate persoanelor beneficiare;
- ✓ Măsura suspendării se contestă în termen de 72 de ore la secția de contencios administrativ a tribunalului pe a cărui rază administrativ-teritorială funcționează serviciul social și se judecă imediat. Contestarea se judecă în cameră de consiliu cu citarea părților. Judecătorul se pronunță prin încheiere asupra contestației în termen de cel mult 72 de ore de la data înregistrării;
- ✓ Retragerea licenței de funcționare poate fi dispusă în regim de urgență prin decizie a directorului agenției județene pentru plăți și inspecție socială. *Justificare: reducerea riscului de continuare a situație de încălcare a drepturilor persoanelor beneficiare și asigurarea dreptului persoanelor beneficiare la continuitatea serviciilor sociale.*
- ✓ Termenul de soluționare a cererilor de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și de licențiere a serviciilor sociale aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei legi se prelungește până la completarea dosarelor conform prevederilor prezentei legi, dar nu mai târziu de data de 1 martie 2024;
- ✓ Furnizorii de servicii sociale care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licență de funcționare provizorie/definitivă au obligația de a prezenta, la realizarea evaluării în teren, respectiv, a primei vizite de monitorizare, ulterioară intrării în vigoare a prezentei legi, documentele justificative prevăzute la art. 12 alin.(2) din *Legea nr.197/2012*;
- ✓ În activitatea de monitorizare a respectării standardelor minime de calitate, furnizorii de servicii sociale au în vedere modul de îndeplinire a indicatorilor de monitorizare aferenți standardului minim de calitate, ținând cont de următoarele criterii: eficiență, satisfacția beneficiarului, impactul social și riscul de discriminare, prevenirea abuzului și reținerii tratamentelor, asigurarea transparenței și raportării publice;
- ✓ Inspecția socială să poată contracta terțe persoane, ca voluntari, cu rolul de beneficiari/reprezentanți/suținători legali ai serviciului social, în scopul evaluării obiective a calității serviciilor sociale din perspectiva persoanei beneficiare.
- ✓ Inspectorul social beneficiază, în activitatea în teren, de sprijinul poliției locale sau, după caz, al organelor de poliție de pe raza teritorială în care funcționează serviciul social;
- ✓ Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială încheie protocoale de colaborare interinstituțională, inclusiv pentru acces la bazele de date;
- ✓ Normarea inspectorilor sociali, cu respectarea **raportului de o echipă la 10 structuri publice sau private de asistență socială**. *Justificare: din numărul de zile ale unui an se dimensionează numărul de zile pentru controale de teren la 100 zile, astfel:*
- ✓ număr zile calendaristice, fără concedii de odihnă = 220;
- ✓ număr zile alocate formării profesionale și a activităților de supervizare, în conformitate cu prevederile art.9 alin 1 lit.j) și art.6 din OUG 82/2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare = 30;
- ✓ număr zile alocate controlului în domeniul accesibilității, în conformitate cu prevederile Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare) = 30;
- ✓ număr zile alocate activităților de birou, respectiv: documentare, investigare, întocmire rapoarte, îndrumare și consiliere, ș.a. = 30;
- ✓ număr zile pentru controale inopinate ca urmare a petițiilor, sesizărilor și autosesizărilor = 30. Având în vedere o durată medie a controlului de 10 zile/structură de asistență socială, rezultă un necesar de o echipă de inspectori, conform prevederilor art.11 din OUG nr.82/2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, o echipă este formată din minim 2 inspectori sociali, la 10 structuri publice sau private de asistență socială. Menționăm că durata medie a controlului cuprinde

controlul efectiv, inclusiv redactarea procesului-verbal de evaluare sau de control, monitorizarea măsurilor dispuse și după caz, întocmirea și transmiterea procesului-verbal de contravenție.

- ✓ Acordarea licenței inițiale de funcționare, presupune constatarea la evaluarea în teren, a respectării **în totalitate** standardele minime de calitate. *Justificare:* Corelare cu definiția licențierii și cu prevederile art.11 alin.(7) lit.b), referitor la acordarea unei noi licențe de funcționare, pentru serviciile sociale cărora le expiră licența de funcționare, unde este prevăzută aceeași sintagmă, "în totalitate". În conformitate cu prevederile art.5 alin.(3), licențierea serviciilor sociale se realizează în baza standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate. Standardele minime de calitate, denumite în continuare standarde minime, constituie nivelul de referință a calității serviciilor sociale, iar **îndeplinirea acestora este obligatorie și se atestă prin licență de funcționare.**
- ✓ Creșterea nivelului de îndeplinire a standardelor minime de calitate de la 75%, la 90%, constatat la evaluarea în teren, pentru ca inspectorul social să propună, menținerea licenței de funcționare provizorii și să poată acorda un termen pentru remedierea aspectelor care au condus la neîndeplinirea în totalitate a standardelor minime, astfel încât o nouă vizită de evaluare în teren și recomandarea acordării licenței de funcționare să se realizeze în cadrul perioadei de 3 luni, respectiv de 6 luni. *Justificare:* *propunere rezultată în urma controlului; reducerea riscului pentru persoana beneficiară a serviciului social.*
- ✓ Pentru serviciile sociale aflate în situația prevăzută la alin.6 lit.d), se poate solicita o nouă licență de funcționare, doar după ce furnizorul remediază deficiențele constatate și prezintă documente justificative pentru aceasta, iar licența de funcționare se acordă numai pe baza raportului de evaluare în teren cu privire la constatarea îndeplinirii standardelor minime de calitate. *Justificare:* *întărirea responsabilității furnizorului de servicii sociale în sensul respectării obligației de a completa fișa de autoevaluare în conformitate cu realitatea din teren.*
- ✓ Consolidarea atribuțiilor inspectorului social prin coroborarea prevederilor prezentei legi cu actele normative care reglementează activitatea de control, pentru asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor serviciilor sociale, prin completarea prevederilor art.24 alin.(1) cu o literă nouă referitor la "sesizarea organelor de cercetare penală, punând la dispoziția acestora probele și informațiile rezultate în urma controalelor efectuate, în scopul declanșării anchetei penale, dacă este cazul."
- ✓ Introducerea unei secțiuni noi, secțiunea a 3-a **Mecanisme de monitorizare permanentă a calității serviciilor sociale, de asigurare a transparenței și de creștere a gradului de prevenire a riscului de abuz și neglijare**, cu următoarele prevederi:
 - Obligații ale furnizorilor de servicii sociale, pentru creșterea gradului de profesionalism în acordarea serviciilor sociale, de transparență și raportare publică și de implementare a principiilor specifice serviciilor sociale – respectarea demnității, a dreptului la liberă alegere și autodeterminare etc. și a obligațiilor de informare, raportare și colaborare permanentă cu SPAS;
- ✓ Reglementarea Registrului național de evidență a persoanelor beneficiare de servicii sociale, interoperabil cu Registrul electronic unic al serviciilor sociale, alte registre în cadrul sistemului integrat informatic de asistență socială și, după caz, alte registre naționale și prevăzut cu cel puțin următoarele componente:
 - mecanism de verificare/înregistrare a datei, perioadei, scopului și numele și funcția persoanei care s-a autentificat în vederea consultării acestuia;
 - mecanism de monitorizare a istoricului persoanei beneficiare de servicii sociale în conformitate cu informațiile rezultate din managementul de caz asigurat de serviciul public de asistență socială pe a cărui rază administrativ-teritorială are domiciliul/reședința persoana beneficiară;
 - mecanism de colectare în mod anonim, a gradului de satisfacție a persoanelor beneficiare/reprezentanților legali cu privire la calitatea serviciilor de care beneficiază/au beneficiar.
- Obligația Inspecției sociale și a altor instituții/structuri de control de a publica extrase din rapoartele de control, realizate la sediul serviciilor sociale, respectiv măsuri și concluzii cu

respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 2016 /679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și a legilor speciale;

- ✓ Ministerul Muncii și Solidarității Sociale în colaborare cu Avocatul Poporului, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, Consiliul Național al Organizațiilor de Pensionari și Persoane Vârstnice, facultățile de asistență socială din cadrul universităților și organizațiilor neguvernamentale recunoscute cu activitate în domeniul protecției drepturilor omului, încheie protocoale de colaborare pentru organizarea **campanii de informare publică referitor la îngrijirea de lungă durată și elaborează un program de instruire privind protecția împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante;**
- ✓ Autoritățile administrației publice locale prevăd în Planul anual de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului județean/consiliului local/Consiliului General al Municipiului București, prevăzut de Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, și al cărui model-cadru este aprobat prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 1.086/2018, **programe de instruire în domeniul drepturilor fundamentale ale omului, prevenirea și protecția împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante, pentru personalul din serviciile sociale și îngrijitorii informali;** În programele de formare profesională pentru cursurile de calificare, specializare și/sau instruire pentru ocupațiile care din domeniul îngrijirii și asistenței sociale sunt incluse module practice referitor la drepturile fundamentale ale omului, la riscul de abuz, neglijare, discriminare sau tratamentului degradant sau inuman;
- ✓ Furnizorii de servicii sociale asigură participarea personalului la cursuri de specializare/instruire pe tema drepturile fundamentale ale omului, la riscul de abuz, neglijare, discriminare sau tratamentului degradant sau inuman;
- ✓ În situația în care, furnizorul de servicii sociale transmite compartimentului de acreditare notificarea cu privire la închiderea serviciului social, ulterior întocmirii raportului de evaluare care stabilește măsuri în ceea ce privește îndeplinirea standardelor minime de calitate, o nouă licență de funcționare se poate elibera numai pe baza raportului de evaluare în teren cu privire la constatarea îndeplinirii standardelor minime de calitate. Prin urmare, furnizorul de servicii sociale pierde dreptul a funcționare pe baza licenței provizorii de funcționare, acordată exclusiv pe baza documentelor justificative și fișei de autoevaluare.
- ✓ Reglementarea **obligației furnizorului de servicii sociale de a implementa planul de urgență pentru transferul beneficiarilor la alte servicii sociale similare**, sau în familie, în situația suspendării/retragerii licenței de funcționare a serviciului social, precum și în situația încetării funcționării serviciului social, prin decizia furnizorului de servicii sociale, cu monitorizarea transferului beneficiarilor de către inspectorii sociali. *Justificare:* respectarea dreptului persoanelor beneficiare la asigurarea continuității serviciilor sociale, prevăzut la art. 26 alin.(1) lit.f) din Ordonanța Guvernului nr.68/2003 privind serviciile sociale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.515/2003, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Reglementarea ca suspendarea să fie dispusă prin procesul-verbal de control și să fie comunicată imediat furnizorului de servicii sociale și instituției care a emis licența de funcționare. Procesul-verbal prin care s-a dispus suspendarea conține și măsuri pentru asigurarea continuității serviciilor sociale acordate persoanelor beneficiare. *Justificare:* reducerea riscului de continuare a situație de încălcare a drepturilor persoanelor beneficiare și asigurarea dreptului persoanelor beneficiare la continuitatea serviciilor sociale. Prin excepție de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, măsura suspendării se contestă în termen de 72 de ore la secția de contencios administrativ a tribunalului pe a cărui rază administrativ-teritorială funcționează serviciul social și se judecă imediat. Contentația se judecă în cameră de consiliu cu citarea părților. Judecătorul se pronunță prin încheiere asupra contestației în termen de cel mult 72 de ore de la data înregistrării.

- ✓ Reglementarea posibilității ca retragerea licenței de funcționare să poată fi dispusă în regim de urgență prin decizie a directorului agenției județene pentru plăți și inspecție socială, pe baza procesului-verbal/raportului de control realizat de inspectorii sociali. Decizia de retragere în regim de urgență a licenței de funcționare se comunică imediat furnizorului de servicii sociale în vederea implementării planului de urgență, în cazul centrelor rezidențiale, precum și instituției emitente a licenței de funcționare, în vederea emiterii deciziei definitive de retragere a licenței de funcționare. *Justificare:* reducerea riscului de continuare a situației de încălcare a drepturilor persoanelor beneficiare și asigurarea dreptului persoanelor beneficiare la continuitatea serviciilor sociale.
- ✓ Nerespectarea de către serviciile publice de asistență socială a obligației de avizare a planurilor de urgență prevăzute de art.12 alin.(3), elaborat cu respectarea modelului aprobat prin Normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de 20.000 lei.
- ✓ Eliminarea încadrării drept contravenție a faptei de acordare a serviciilor sociale fără deținerea certificatului de acreditare ca furnizor de servicii sociale. *Justificare:* pentru eliminarea aspectului redundant al reglementării în condițiile în care, este deja prevăzută sancțiunea contravențională pentru acordarea serviciilor sociale fără deținerea licenței de funcționare. Mai mult decât atât, certificatul de acreditare nu conferă furnizorului dreptul de a acorda servicii sociale, ci doar dreptul de a solicita licența de funcționare pentru servicii sociale.
- ✓ Creșterea cuantumului pentru amenda contravențională aferentă funcționării serviciilor sociale fără licență de funcționare.
- ✓ Reglementarea nerespectării obligației de a permite accesul reprezentanților organelor de control, la sediul serviciului social/furnizorului de servicii sociale, **în oricare alt spațiu în care există suspiciunea rezonabilă că pot fi adăpostiți beneficiarii, ca fiind contravenție, sancționată cu amendă în cuantum de 100.000 lei. Constituie circumstanțe agravante dacă, în această perioadă, în spațiul respectiv s-a comis o infracțiune.** *Justificare:* coroborare cu prevederile Codului penal referitor al circumstanțele agravante; responsabilizarea furnizorilor de servicii sociale, creșterea gradului de protecție a persoanelor vulnerabile, beneficiare de servicii sociale.
- ✓ Nerespectarea de către furnizorii de servicii sociale a obligației de a deține licență de funcționare pentru serviciile sociale, după ce au primit deja amendă contravențională pentru această faptă, și după emiterea deciziei de retragere a licenței de funcționare pentru constatarea unor fapte grave care conduc la încălcarea drepturilor fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora, **constituie infracțiune în conformitate cu prevederile art.348 Legii nr.286/2009 privind Codul Penal**, cu modificările și completările ulterioare. În această situație, inspectorii sociali au obligația sesizării și transmiterii organelor competente de probe și informații rezultate în urma controalelor efectuate, în scopul declanșării anchetei penale. *Justificare:* Propunerea este justificată de necesitatea coroborării cu prevederile Codului penal. Măsura este solicitată de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, deoarece la sesizarea organelor de cercetare penală de către inspectorii sociali care au identificat servicii sociale ce își desfășoară activitatea fără licență de funcționare, Parchetul a emis ordonanță de clasare a cauzei întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală, din cauza lipsei unei astfel de prevederi în norma specială, care să reglementeze că exercitarea fără drept a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație (respectiv licența de funcționare a serviciului social), constituie infracțiune. Norma juridică actuală, respectiv art. 30 din Legea 197/2012 prevede că: "Acordarea serviciilor sociale, precum și funcționarea acestora în alte condiții decât cele prevăzute de prezenta lege atrag răspunderea civilă, contravențională sau penală(s.n.), după caz.". Această formulare nu este considerată suficientă pentru a atrage răspunderea penală a exercitării fără drept a unei profesii sau activități, infracțiune prevăzută de art.348 Cod penal, astfel că s-au emis ordonanțe de clasare din acest motiv; conform art. 348 Cod penal, "Exercitarea, fără drept, a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație ori exercitarea acestora în alte condiții decât cele legale, dacă legea specială prevede că săvârșirea unor astfel de fapte se sancționează potrivit legii penale (s.n.), se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă". Pe cale de consecință răspunderea penală poate fi atrasă doar fapta

este prevăzută în legea specială, astfel încât propunerea de completare conferă conținut noimei deja existente în materia răspunderii penale.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative:

- ✓ Reglementarea încheierii de protocoale de colaborare între ANPIS și organizații neguvernamentale în vederea desfășurării unor activități de monitorizare a serviciilor sociale. Procedura de selecție a organizațiilor neguvernamentale este aprobată prin decizie a directorului general al ANPIS.
- ✓ Completarea scopului funcției publice de inspector social cu precizări privind e) respectarea drepturilor sociale ale cetățenilor în relația cu persoane fizice și juridice, publice și private, cu scopul de a se garanta protejarea lor de practici de natură a aduce atingere integrității fizice, psihice și demnității personale;
- ✓ Revizuirea definițiilor misiune de inspecție și investigare socială în vedere includerii componentei privind respectarea drepturilor sociale ale cetățenilor și se garantează protejarea lor de practici de natură a aduce atingere integrității fizice, psihice și demnității personale.
- ✓ Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială încheie protocoale de colaborare ce cuprind responsabilitățile fiecărei autorități de control, precum și metodologia de intervenție în echipele mixte de specialiști din alte instituții cu atribuții de control în vederea efectuării misiunilor de inspecție pluridisciplinare și/sau monitorizării respectării prevederilor legale referitoare la drepturile sociale ale cetățenilor.
- ✓ Scăderea de la 5, la 3 ani a vechimii în inspecție socială, necesară pentru realizarea de activități de investigare socială. Justificare: eficientizarea activității inspecției sociale, în condițiile numărului insuficient de resurse umane.
- ✓ Reglementarea posibilității ca inspecția socială să poată contracta terțe persoane, ca voluntari, cu rolul de beneficiari/reprezentanți/susținători legali ai serviciului social, în scopul evaluării obiective a calității serviciilor sociale din perspectiva persoanei beneficiare. *Justificare:* creșterea gradului de obiectivitate a evaluării condițiilor de viață ale persoanelor beneficiare și prevenirea/depistarea precoce a situațiile de abuz, neglijare etc.
- ✓ Reglementarea încheierii, în acest sens, de protocoale instituționale ferme, care descriu responsabilitățile fiecărei autorități de control și metodologia de intervenție.
- ✓ Completarea atribuțiilor inspectorilor sociali, cu următoarele atribuții:
 - controlează și monitorizează respectarea drepturilor sociale ale cetățenilor în relația cu persoane fizice și juridice, publice și private implicate în sistemul de protecție socială, cu scopul de a se garanta protejarea lor de practici de natură a aduce atingere integrității fizice, psihice și demnității personale.
- ◆ solicită organelor emitente suspendarea sau retragerea autorizațiilor și avizelor de funcționare, în condițiile legii, ale entităților inspectate, atunci când se constată nereguli;
- ◆ propune suspendarea ori încetarea temporară sau definitivă a activității entităților controlate care oferă servicii sociale sau de natură socială (cazare, hrană, îngrijire personală) în cazul încălcării grave a prevederilor legale în domeniu și urmărește îndeplinirea măsurilor dispuse;
- ◆ analizează rezultatele activităților de control și generează propuneri de îmbunătățire a activității, organizării și a procedurii de acordare a beneficiilor de asistență socială, a serviciilor sociale, a modului de îndeplinire a prevederilor legale privind încadrarea în grad și tip de handicap, în grad de invaliditate și grad de dependență, după caz;
- ◆ inspectorul social are acces la toate bazele de date care permit încrucișări baze de date care pot veni în sprijinul activității de control/investigare: REVISAL, PatrimVen, Diamant, Safir.
 - ✓ În activitatea de teren, inspectorul social beneficiază de sprijinul poliției locale sau, după caz, al organelor de poliție de pe raza teritorială în care funcționează serviciul social. *Justificare:* întărirea rolului inspectorului social, pentru eficientizarea intervenției.
 - ✓ Reglementarea obligației inspectorului social ca în procesul de evaluare, monitorizare și control să aibă în vedere, feedbackul tuturor părților implicate în toate etapele procesului de acordare a serviciilor sociale și utilizarea unor instrumente de verificare a obiectivității evaluării/feedbackului exprimat atât de persoanele beneficiare/reprezentanții legali/familiiile

acestora, cât și de personalul de specialitate din centrele de servicii sociale și nu exclusiv în cadrul vizitei de evaluare/monitorizare și control.

Legea asistenței sociale nr.292/2011:

- ✓ Reglementarea finanțării asistenței sociale pe baza principiului "finanțarea urmează beneficiarul":
- ✓ Stabilirea dreptului la asistență socială, inclusiv la servicii sociale ca măsură de asistență socială, de către SPAS; se propune sub forma alocației de servicii sociale, exprimată în procent din standardul de cost în vigoare pentru serviciul respectiv, în planul de intervenție/planul de servicii, elaborat pe baza evaluării inițiale/evaluării complexe și se aprobă prin dispoziție a primarului/directorului executiv/general;
- ✓ Clarificarea faptului că evaluarea, stabilirea dreptului la servicii sociale ca măsură de asistență socială și monitorizarea acordării acestora, sunt etape intrinseci ale procesului de acordare a serviciilor sociale, sunt parte din standardele minime de calitate și, în consecință, sunt estimate în calculul standardului de cost al serviciului social; cheltuielile de personal pentru asistenții sociali responsabili de activitățile de evaluare și de stabilire a dreptului la servicii sociale ca măsură de asistență socială, din cadrul serviciilor publice de asistență socială, sunt incluse în standardul minim de cost;
Justificare: În conformitate cu definiția serviciilor sociale, a standardelor minime de calitate și cu etapele procesului de acordare a serviciilor sociale prevăzute la art.47 din Legea asistenței sociale nr.292/2011, evaluarea nevoilor persoanelor beneficiare, stabilirea dreptului la asistență socială și monitorizarea implementării acestora, sunt etape în procesul de acordare a asistenței sociale, inclusiv a serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială.
- ✓ Furnizorul de servicii sociale cu care beneficiarul a încheiat contractul de servicii sociale are obligația de a informa, în scris, serviciul public de asistență socială pe a cărui rază administrativ-teritorială își are domiciliul sau reședința beneficiarul, cu privire la încheierea contractelor de servicii sociale, stadiul implementării planului de servicii sociale și scoaterea din evidență a cazului.
- ✓ Pe baza informațiilor privind încheierea contractelor de servicii sociale și a rapoartelor privind stadiul implementării planului de servicii sociale, serviciul public de asistență socială în a cărui rază teritorială locuiește beneficiarul monitorizează serviciile sociale acordate ca măsură de asistență socială și fundamentează bugetul necesar finanțării acestora.
- ✓ Plata sumelor acordate pentru servicii sociale ca măsură de asistență socială, se efectuează lunar, de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială, pe baza datelor comunicate de serviciul public de asistență socială.
Justificare: Prin soluția propusă prin proiectul de lege ca plata de la bugetul de stat, aferentă dreptului servicii sociale ca măsură de asistență socială, să fie acordate prin agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, se urmărește eficiența mecanismului de finanțare.
Avem în vedere cel puțin următoarele aspecte:
- ✓ asigurarea complementarității măsurilor de asistență socială reprezentate de beneficii de asistență socială și servicii sociale acordată ca măsură de asistență socială, ca un pachet unitar de măsuri corelate și complementare, conform prevederilor la art.2 alin.(4) lit.a) din Legea nr.292/2011;
- ✓ solicitantul dreptului la venit minim de incluziune se înregistrează, din oficiu, ca solicitant de servicii sociale, în conformitate cu prevederile art.27 ^1 alin.(3) din Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune;
- ✓ utilizarea atât pentru plata beneficiilor de asistență socială, cât și pentru plata serviciilor sociale ca măsură de asistență socială a sistemul informatic integrat de asistență socială prevăzut la art.17 alin.(4) și care va asigura atât primirea electronică a cererilor, cât și verificarea datelor înscrise în cerere, precum și a altor informații referitoare la solicitant și situația socioeconomică a acestuia. Propunerea prevede aplicare în mod corespunzător a acestor prevederi și pentru serviciile sociale.
- ✓ justificările prezentate la descrierea situației actuale rezultate, în principal, din controalele efectuate de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială;
- ✓ Modelul contractului de servicii sociale, al informărilor și rapoartelor privind stadiul implementării planului de servicii sociale, procedura de fundamentare a bugetului necesar,

precum și indicatorii pentru monitorizarea serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială, se aprobă prin ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și ministrului familiei, tineretului, egalității de șanse.

- ✓ Revizuirea ordinii de priorități în fundamentarea sumelor care se alocă din bugetul de stat pentru finanțarea serviciilor sociale prin includerea, după serviciile sociale adresate copilului separat de părinți care necesită protecție specială și cele adresate persoanelor cu dizabilități - pentru care România și-a asumat respectarea drepturilor fundamentale prevăzute în convențiile internaționale în care este parte, a pachetului minim de asistență socială asigurat de serviciile publice de asistență socială și a serviciilor sociale adresate persoanelor fără adăpost;
- ✓ Stabilirea alocării de la bugetul de stat, a cel puțin 80 % din standardul minim de cost pentru pachetului minim de asistență socială asigurat de serviciile publice de asistență socială și a serviciilor sociale adresate persoanelor fără adăpost. Pentru celelalte servicii sociale, așa cum este reglementat deja în forma în vigoare a legii, nivelul sumelor alocate de la bugetul de stat se stabilește prin legile speciale;
- ✓ Asigurarea alocării de la bugetul de stat a cel puțin 80% din standardul de cost pentru pachetul minim de asistență socială se aplică gradual, în perioada 2024-2027, astfel încât, începând cu anul 2028 să se asigure procentul de 80%. Avem în vedere inclusiv sustenabilitatea serviciilor de asistență comunitară finanțate din programele operaționale 2021-2027;
- ✓ Reglementarea unor prevederi tranzitorii pentru preluarea în noul sistem de finanțare a serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială și a beneficiarilor de asistență socială prin unitățile de asistență socială ale asociațiilor, fundațiilor și cultelor, care primesc subvenții pentru unitățile de asistență socială, în baza Legii nr.34/1998.
- ✓ Până la data de 31 decembrie 2029 autoritățile administrației publice locale au obligația luării în evidență, realizării anchetelor sociale, și, după caz, întocmirii dispozițiilor de stabilire a dreptului la servicii sociale ca măsură de asistență socială pentru persoanele care au domiciliu în raza lor administrativ-teritorială și care sunt beneficiari ai unităților de asistență socială pentru care asociațiile, fundațiile și cultele recunoscute de lege primesc subvenții de la bugetul de stat și de la bugetele locale în baza prevederilor Legii nr.34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Pentru anul 2030 nu se mai organizează selecții anuale pentru acordarea de subvenții din bugetul de stat sau din bugetele locale, în baza Legii nr.34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Asociațiile, fundațiile și cultele care acordă servicii sociale ca măsură de asistență socială vor primi finanțarea aferentă dreptului la asistență socială în baza contractelor de servicii sociale încheiate cu beneficiarii serviciilor sociale. Prin urmare, nu va mai fi necesar ca acestea să participe anual la selecții publice.
- ✓ Introducerea în categoria furnizorilor de servicii sociale a formelor de exercitare independentă, în condiții de liberă practică, ale profesiei de asistent social, prevăzute la art.9 din Legea nr.466/2004 privind Statutul asistentului social. Acești furnizori vor putea derula activități de identificare, evaluare și stabilire a planului de intervenție, necondiționat de obținerea unei licențe de funcționare pentru acest tip de serviciu, pe durata nedeterminată.
- ✓ Simplificarea administrativă în ceea ce privește acreditarea SPAS și licențierea serviciilor acordate de acesta pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale; În urma obținerii certificatului de acreditare ca furnizor de servicii sociale, SPAS vor putea derula activitățile cuprinse în pachetul minim de servicii, fără licențierea acestuia, pe durată nedeterminată, cu respectarea cerințelor referitoare la existența personalului de specialitate;
- ✓ Simplificarea administrativă în ceea ce privește licențierea serviciilor sociale integrate;
- ✓ Responsabilizarea tuturor instituțiilor publice, a societății civile cu privire la informarea populației cu care intră în contact, despre posibilitatea de a se adresa SPAS;

- ✓ Reglementarea unui instrument de sesizare a SPAS, de către orice instituție ori specialist, asupra situațiilor de suspiciune cu privire la existența unui risc asupra persoanelor vulnerabile;
- ✓ Definirea termenilor precum: asistent social, tehnician asistență socială (persoana calificată care își desfășoară activitatea în coordonarea unui asistent social), intervenție de urgență socială;
- ✓ Reglementarea protocoalelor de colaborare între UAT și instituțiile publice deconcentrate ale ministerelor prin care se asigură informarea, consilierea de urgență sau intervenția de urgență în afara programului de lucru al SPAS, precum și în zilele libere și în timpul sărbătorilor legale pentru situațiile de urgență care nu pot aștepta până la prima zi lucrătoare; pentru copilul abuzat, neglijat, abandonat, persoană vârstnică abuzată, neglijată, abandonată, victimă a violenței domestice, victime ale infracțiunii; acesta include: liniile telefonice de urgență pentru victimele violenței domestice, victimele violenței sexuale, victimele traficului de persoane și victimele infracțiunilor, indiferent de natura infracțiunii, telefonul copilului și telefonul vârstnicului; reglementarea definiției urgenței sociale, în scopul implementării unui model de intervenție multi-disciplinară și interinstituțională, care să includă, atât etape de prevenție, cât și de intervenție în perioada post-urgență;
- ✓ Reglementarea *urgenței sociale*, cu referire la situațiile de risc în care se pot afla persoane aparținând unor grupuri vulnerabile care necesită intervenție imediată/neîntârziată, constând în adăpost, alimente, îmbrăcăminte, îngrijire medicală sau medico-legală, terapie/consiliere psihologică, acces la servicii de suport pentru victimele prevăzute la lit. ii alin.1); declanșatorul situației de urgență poate fi o situație de calamitate naturală, accidente, incendii, ori acțiuni și comportamente umane violente, cu consecințe traumatizante asupra persoanelor victimă; mecanismul de intervenție în situația de urgență socială presupune intervenția coordonată și rapidă, pe o durată determinată de timp, a tuturor actorilor publici și privați cu rol în domeniul social și medico-social, sanitar sau al protecției civile;
- ✓ Reglementarea *intervenției de urgență*, cu următoarele înțelesuri: 1. atunci când, în cadrul activităților de răspuns la situații de urgență sau în timpul exercitării atribuțiilor de către orice instituție publică, se constată suspiciunea întemeiată cu privire la existența unei situații de risc iminent pentru copil, persoana cu dizabilități, persoana vârstnică dependentă sau orice persoană vulnerabilă și care nu poate fi soluționată de specialiștii din aceste instituții, conform competențelor și atribuțiilor prevăzute în fișa de post, se anunță imediat serviciul public de asistență socială sau, dacă este în afara orelor de program sau în zilele libere, se anunță serviciul asistență socială de urgență; 2. Asistentul social prioritizează măsurile pe care le include în planul inițial de intervenție și în strategia de intervenție, în funcție de evaluarea riscurilor, iar în situația în care constată forme de abuz, neglijare, violență etc, are obligația de a investiga și de a raporta către autoritățile competente;
- ✓ Revizuirea definiției persoanelor vârstnice: *populația vârstnică este reprezentată de persoanele care au împlinit vârsta de 65 de ani; în înțelesul prezentei legi, persoana vârstnică este persoana care a împlinit vârsta de pensionare pentru limită de vârstă, cu respectarea prevederilor art.53 alin.(1) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.*
Justificare: evitarea situațiilor de interpretare/abuz în ceea ce privește criteriile de acces la serviciile sociale pentru persoane vârstnice; menținerea reperului 65+ pentru identificarea populației vârstnice.
- ✓ Formularul cererii pentru acordarea de servicii sociale ca măsură de asistență socială se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse;
- ✓ Aprobarea sau respingerea cererii se face prin dispoziție scrisă a primarului/directorului executiv/general al serviciului public de asistență socială, organizat ca instituție publică cu personalitate juridică, în maximum 5 zile de la finalizarea/actualizarea planului de intervenție/planului de servicii sociale, conform prevederilor art.47 alin.(3) și art.49 alin.(2);
- ✓ Persoanele beneficiare de servicii sociale sunt înregistrate în sistemul registrul național de evidență a persoanelor beneficiare de servicii sociale, parte din sistemul integrat informatic de asistență socială;
- ✓ Registrul persoanelor beneficiare de servicii cuprinde traseul instituțional al beneficiarilor, situația beneficiarilor în timp real la un anumit serviciu social, precum și date cu privire la

managerul de caz și aparținători/ reprezentanți legali; Registrul conține informații privind modalitatea de asigurare a finanțării, sursa/sursele de finanțare, după caz: contract de finanțare de la bugetul de stat prin DGASPC /contribuție a beneficiarului/aparținătorului/reprezentantului legal, după caz, subvenție de la bugetul de stat, finanțare privată etc.

- ✓ Registrul național de evidență a persoanelor beneficiare de servicii sociale este interoperabil cu registrul unic al serviciilor sociale alte registre în cadrul sistemului integrat informatic de asistență socială și, după caz, alte registre naționale;
- ✓ Pe baza informațiilor privind încheierea contractelor de servicii sociale și a rapoartelor privind stadiul implementării planului de servicii sociale, serviciul public de asistență socială în a cărei rază teritorială locuiește **beneficiarul monitorizează serviciile sociale acordate ca măsură de asistență socială și fundamentează bugetul necesar finanțării acestora;**
- ✓ Modelul contractului de servicii sociale, al informărilor și rapoartelor prevăzute la alin.(3) și (4), procedura de fundamentare a bugetului necesar, potrivit prezentei legi și legislației speciale, precum și indicatorii pentru monitorizarea serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială, se aprobă prin ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și ministrului familiei, tineretului, egalității de șanse.
- ✓ Instituțiile publice, furnizorii de servicii sociale publici sau privați și alte structuri publice sau private au obligația de a răspunde la solicitările asistentului social și de a-i oferi sprijinul necesar în procesul de evaluare, în vederea stabilirii dreptului la asistență socială;
- ✓ În exercitarea atribuției de evaluare în vederea stabilirii dreptului la asistență socială, asistentul social este apărut de orice ingerință de natură să îi influențeze libertatea de apreciere și de decizie sau de alte influențe care pot îngreuna realizarea anchetei sociale;
- ✓ Reglementarea **obligațiilor autorităților administrației publice de la nivelul județelor de a colabora cu autoritățile administrației publice locale de la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor de pe raza teritorială a județului, în vederea identificării nevoii de asistență socială și stabilirii dreptului la asistență socială, înființării și organizării serviciilor sociale, în concordanță cu nevoile și situațiile de dificultate identificate, pentru a se realiza o acoperire echitabilă a dezvoltării acestora pe întreg teritoriul județului;**
- ✓ Reglementarea obligației furnizorilor de servicii sociale publici și privați **de a respecta normativele de personal** prevăzute de regulamentele-cadru de organizare și funcționare și de standardele minime de calitate, de a solicita certificatul de integritate comportamentală și, după caz, documentul de evaluare psihiatrică, la angajarea personalului din cadrul serviciilor sociale și din structura organizatorică proprie, care, prin natura profesiei, intră în contact direct cu persoana beneficiară. Prevederea se aplică și la încheierea contractelor de voluntariat;
- ✓ Reglementarea obligației furnizorilor de servicii sociale au obligația de a include în sesiunile de instruire periodică a personalului informații practice privind drepturile fundamentale ale omului, riscurile de abuz, neglijare, rele tratamente;
- ✓ Reglementarea obligației serviciilor publice de asistență socială de a asigura condițiile pentru accesul asistenților sociali la programe de formare continuă și supervizare profesională în conformitate cu prevederile normelor profesionale stabilite de Colegiului Național al Asistenților Sociali;
- ✓ Furnizorii de servicii sociale trebuie să se asigure că asistentul social își desfășoară activitatea conform treptelor de competență profesională și cu respectarea normelor referitoare la practica profesiei de asistent social aprobate de Colegiului Național al Asistenților Sociali;
- ✓ Extinderea competențelor auditorului social la activități de evaluare independentă a contractelor de servicii sociale încheiate între furnizorii de servicii sociale și beneficiarii de servicii sociale, din perspectiva respectării drepturilor fundamentale ale omului pentru persoanele beneficiare de servicii sociale. Stabilirea termenului de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru transmiterea către Parlament a proiectului de lege privind statutul auditorului social.

Justificare: dezvoltarea mecanismelor de evaluare independentă a calității serviciilor sociale și, implicit, creșterea gradului de protecție a persoanelor vulnerabile, beneficiare de servicii sociale, față de riscul de abuz, neglijare etc.

- ✓ Reglementarea faptelor contravenționale și sancțiunilor aferente acestora, atât cele prevăzute la această dată în Ordonanța Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale, cât și a altor măsuri contravenționale;
Printre faptele considerate contravenții sunt prevăzute: nerespectarea de către serviciul public de asistență socială, sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale a dispozițiilor stabilirea dreptului la asistență socială și completarea în registrul unic al beneficiarilor de servicii sociale, evaluarea, prezentarea beneficiarului a listei furnizorilor acreditați pentru respectarea dreptului la liberă alegere, înființarea serviciilor publice de asistență socială și a compartimentelor pentru contractarea serviciilor sociale, colaborarea între unitățile administrativ-teritoriale.
Justificare: întărirea capacității sistemului de asistență socială.

Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice

- ✓ Revizuirea definiției persoanei vârstnice;
- ✓ Reglementarea faptului că persoanele vârstnice beneficiază de servicii de prevenire și combatere a abuzului și neglijării, prin grija serviciului public de asistență socială, a autorității tutelare/instanța de tutelă, a poliției locale, precum și a organizațiilor neguvernamentale și a furnizorilor privați de servicii sociale care activează în acest domeniu.
- ✓ Autoritățile administrației publice locale, în colaborare cu autoritățile administrației publice centrale cu responsabilități în domeniu, cu furnizori de formare profesională autorizați și cu unități de învățământ specializate, asigură programele de formare ale personalului din cadrul autorității tutelare, serviciului public de asistență socială și poliției locale în vederea prevenirii, identificării și soluționării, în regim de urgență, a situațiilor de abuz și neglijență în care se pot afla persoanele vârstnice.
- ✓ Respectarea drepturilor persoanelor vârstnice se verifică de către inspectorii sociali prin campanii tematice și controale inopinate, precum și prin misiuni de investigare socială. Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială realizează campanii tematice de control privind protecția drepturilor persoanelor vârstnice.
- ✓ Ministerul Muncii și Solidarității Sociale împreună cu Ministerul Sănătății și Consiliul Național al Organizațiilor de Pensionari și al Persoanelor Vârstnice, organizează anual cel puțin o sesiune de informare prin lansarea unui spot de informare publică privind îmbătrânirea activă, promovarea unui stil de viață sănătos, prevenirea și combaterea violenței și abuzului asupra persoanelor vârstnice.
- ✓ Posibilitatea acordării serviciilor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice dependente în baza unui contract de prestări de servicii încheiat între îngrijitorul la domiciliu, persoană fizică autorizată, acreditată ca furnizor de servicii sociale și care deține licență de funcționare pentru serviciile de îngrijire la domiciliu, în condițiile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare și persoana vârstnică/reprezentantul legal al acesteia.
- ✓ Persoana vârstnică este asistată, la cererea acesteia sau din oficiu, după caz, de un reprezentant al autorității tutelare, în vederea încheierii oricărui act translativ de proprietate, având ca obiect bunuri proprii, în scopul întreținerii și îngrijirii sale, precum și în vederea încheierii **contractelor de închiriere/comodat cu persoane fizice, în vederea găzduirii persoanelor vârstnice.**
- ✓ **O persoană fizică nu poate încheierea contracte de întreținere cu mai mult de o persoană vârstnică/un cuplu de persoane vârstnice, cu excepția membrilor familiei sau a rudelor până la gradul al IV-lea inclusiv.**
- ✓ Completarea prevederilor legii cu reglementarea faptelor contravenționale și sancțiunilor aferente acestora pentru nerespectarea prevederilor referitor la stabilirea dreptului la asistență socială, cu respectarea etapelor, instrumentelor de evaluare prevăzute de actele normative, fundamentarea sumelor necesare asigurării serviciilor sociale etc.

Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România

- ✓ Completarea prevederilor legii cu reglementarea faptelor contravenționale și sancțiunilor aferente acestora pentru nerespectarea prevederilor referitor la interzicerea, sub sancțiunea anulabilității, de a se încheia un contract de voluntariat în scopul de a evita

încheierea unui contract individual de muncă sau, după caz, a unui contract civil de prestări de servicii ori a altui contract civil cu titlu oneros pentru efectuarea prestațiilor respective, la elementele contractului de voluntariat și la obligația înregistrării acestora în registrul de evidență a voluntarilor ținut de organizația-gazdă.

2.4. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impact social:

Recunoașterea și garantarea drepturilor persoanelor vulnerabile la o viață demnă, la autonomie și libertate de decizie, în cadrul unor servicii sociale licențiate acordate de furnizori publici și privați, ce garantează respectarea standardelor minime de calitate și reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate.

Prin aceste modificări se urmărește îmbunătățirea progresivă a calității serviciilor sociale licențiate și, implicit, îmbunătățirea condițiilor de trai a beneficiarilor de servicii sociale.

Prezentele modificări sunt esențiale pentru construirea unui sistem de asistență socială performant, eficient și transparent, contribuind prin acțiunile sale la reducerea neregulilor din sistem și la creșterea gradului de satisfacție și de încredere al cetățenilor în instituțiile Statului.

Reglementarea numărului noimei echipei inspectorilor sociali ar trebui să conducă la creșterea gradului de acces la asistență socială și la respectarea drepturilor persoanelor beneficiare, inclusiv dreptului beneficiarului de a alege furnizorul de servicii sociale în cadrul mecanismului de asigurare a finanțării serviciilor sociale ca măsură de asistență socială.

Asigurarea pachetului minim de asistență socială, respectiv a serviciului de asistență socială comunitară, va conduce la respectarea dreptului tuturor cetățenilor la asistență socială în vederea facilitării un trai decent din punct de vedere al resurselor, dar și din punct de vedere al accesului la alte servicii de interes public prin care este asigurat dreptul la educație, sănătate, ocupare, locuire.

Corectarea faptului că descentralizarea serviciului public de asistență socială, prin obligația unității administrativ-teritoriale de a-l organiza la nivel comunitar (comună, oraș, municipiu) - pentru evaluarea a nevoilor sociale, informare, consiliere, asigurarea referii și monitorizării persoanei beneficiare către alte servicii, gestionarea activă a procedurilor de conlucrare cu celelalte servicii, cum ar fi cele educaționale, medicale, de locuire, ocupare și altele asemenea, nu a fost însoțită de reglementarea partajării responsabilității financiare între autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv între județ și municipii, orașe, comune, va conduce la creșterea capacității autorităților administrației publice locale de a asigura pachetul minim de servicii publice de interes local, în care sunt incluse în serviciile de asistență socială.

Reglementarea posibilității angajării tehnicianului asistență socială sprijină furnizorii publici și privați în acoperirea unui deficit major de personal calificat în domeniul asistenței sociale și conduce la valorificarea mai eficientă a asistenților sociali din sistemul de asistență socială prin posibilitatea încheierii contractelor de coordonare. Impactul acestor soluții asupra persoanelor beneficiare este creșterea accesului la asistență socială și prevenirea situațiilor de încălcare gravă a drepturilor omului, care pot apărea când asistența socială este acordată de personal fără calificare.

Reglementarea faptelor contravenționale și a sancțiunilor aferente acestora ar trebui să conducă la creșterea gradului de implementare a reglementărilor legale, a gradului de responsabilizare a furnizorilor de servicii sociale publici și privați, precum și la creșterea gradului de conștientizare a persoanelor beneficiare în alegerea unui furnizor de servicii sociale.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Implementarea măsurilor prevăzute de prezentul proiect de lege va conduce la respectarea dreptului fundamental la asistență socială, prevăzut la art.47 din Constituția României.

Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene (2010/C 83/02) prevede faptul că Uniunea Europeană recunoaște și respectă dreptul persoanelor în vârstă de a duce o viață demnă și independentă și de a participa la viața socială, recunoaște și respectă dreptul de acces la serviciile sociale care acordă protecție în caz de bătrânețe.

3.4. Impactul macroeconomic Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect**3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici****3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat****3.5. Impactul asupra mediului de afaceri** Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect**3.6. Impactul asupra mediului înconjurător** Nu e cazul**3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării** Nu e cazul**3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile** Nu e cazul**3.9. Alte informații**

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe patru ani
		3 2024	4 2025	5 2026	6 2027	
1	2 2023	3 2024	4 2025	5 2026	6 2027	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit		- 113.086	- 205.018	- 270.102	- 335.186	- 184.678
ii. impozit pe venit		- 113.086	- 205.018	- 270.102	- 335.186	- 184.678
iii. TVA		+ 32.542	+ 97.626	+ 162.710	+ 227.793	+ 104.134
b) bugete locale						
i. impozit pe profit		+ 32.542	+ 97.626	+ 162.710	+ 227.793	+ 104.134
ii. TVA						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. transferuri între unități ale administrației publice						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. asistență socială						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieți prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații:						
Din punct de vedere al impactului bugetar, principalele prevederi au în vedere: - partajarea responsabilităților între diferite niveluri ale administrației publice, inclusiv între nivelul județean și local, pentru respectarea principiilor descentralizării; - asigurarea cheltuielilor pentru serviciile de prevenție (mai puțin costisitoare din punct de vedere bugetar, dar și social), ceea ce, pe termen lung, conduce la reducerea cheltuielilor pentru măsurile de protecție specială (mai costisitoare din punct de vedere bugetar și social).						
Serviciile sociale care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială au un cost determinant mai mic (de până la de 10 ori mai mic, dacă avem în vedere o estimare a acestora la 5000 lei/persoană beneficiară/an, comparativ cu standardul de cost aprobat prin HG nr.426/2020, de 63.710 lei/an, spre ex., pentru un copil plasat în apartament) în comparație cu serviciile sociale pentru persoanele dependente sau pentru copiii pentru care s-a instituit o măsură de protecție specială etc.						
Reglementarea face posibilă implementarea obiectivelor pe care România și le-a asumat prin Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2021-2027, aprobată prin HG nr.440/2022, aceasta fiind una dintre condițiile favorizante de îndeplinire a cărora depinde finanțarea tuturor obiectivelor specifice aferente Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondului de Coeziune (FC) și Fondului Social European Plus (FSE+), condiții favorizate care urmează să fie monitorizate pe parcursul întregii perioade de programare.						
Reglementarea asigură sustenabilitatea serviciilor comunitare integrate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, finanțate din fondurile europene 2014-2020 și destinate chiar dezvoltării capacității administrației publice locale de a asigura serviciul de asistență socială în comunitățile defavorizate. De asemenea, asigură sustenabilitatea serviciilor comunitare integrate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, care urmează să fie înființate în alte 2000 de comunități defavorizate, conform priorității incluse în Programul Operațional de Incluziune și Demnitate socială (POIDS) 2021 – 2027.						
Măsurile propuse conduc și la creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare și la diminuarea evaziunii fiscale în domeniu , spre exemplu, prin întărirea pârghiilor de implementare a obligației furnizorilor de servicii sociale de a informa serviciul public de asistență socială cu privire la încheierea/încetarea contractelor de servicii sociale cu persoanele beneficiare.						
O altă sursă de finanțare a impactului bugetar este reprezentată de economiile rezultate din simplificarea mecanismului de finanțare - sumele reprezentând alocația pentru serviciu social ca măsură de asistență socială sunt transferate direct furnizorului de servicii sociale cu care beneficiarul a încheiat un contract de servicii sociale, pe baza dreptului la asistență socială stabilit prin dispoziția primarului/directorului serviciului public de asistență socială.						
Prin preluarea efectuării plății dreptului la servicii sociale acordate ca măsură de asistență socială, de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială care au deja dezvoltat un sistem eficient de plată a beneficiilor de asistență socială și a finanțărilor pentru programele de servicii sociale, prin utilizarea						

sistemului informatic de asistență socială, avem în vedere **eliminarea posibilelor erori sau fraude în utilizarea sumelor alocate serviciilor sociale**, ceea ce reprezintă o altă sursă de finanțare a impactului bugetar.

Precizăm, de asemenea, faptul că, în baza *Legii nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*, cu modificările și completările ulterioare, inspectorii sociali au deja obligația verificării sistematice a respectării standardelor minime de calitate de către furnizorii de servicii sociale.

Estimând pe baza:

- numărului 65.084 de persoane care au beneficiat de servicii sociale, finanțate de la bugetul de stat în procent de sub 10%, în anul 2020;
- cu o medie a cheltuielilor anuale de 5000 lei/beneficiar;

Influența bugetului pentru perioada 2023- 2027 și media pe 5 ani, dacă estimăm asigurarea de la bugetul de stat a unui procent de 10% din acest necesar în anul 2024, de 30% în anul 2025 și de 50% în anul 2026 și 70% în anul 2027, este următoarea:

- 2023: fără influență bugetară;
- 2024: 32.541,9 mii lei;
- 2025: 97.625,7 mii lei;
- 2026: 162.709, 5 mii lei;
- 2027: 227.793,3 mii lei;
- media pe 5 ani: 104.134,08 mii lei.

Precizăm, de asemenea, faptul că, bugetul alocat în anul 2022, pentru programul de subvenționare de la bugetul de stat, în baza Legii nr.34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială și care urmează să fie abrogată la data de 31 decembrie 2029, este în cuantum de 117,5 mil. lei. Beneficiarii de servicii sociale, în număr de 12,6 mii persoane, vor fi preluați în noul sistem de finanțare prevăzut de proiectul de lege.

Referitor la estimarea impactului financiar al prevederilor art. 108 a alin.4¹ - *"Numărul inspectorilor sociali se stabilește cu respectarea raportului de o echipă la 10 structuri publice sau private de asistență socială"*:

- numărul de entități de verificat a avut în vedere serviciile sociale licențiate la data de 08.05.2023, la care s-a adăugat numărul de unități administrativ-teritoriale;
- numărul de inspectorii sociali necesari s-a dimensionat în raport cu textul propus, astfel:
 $8320 \text{ entități de verificat} / 10 * 2 = 1.664 \text{ inspectorii sociali necesari.}$

În conformitate cu prevederile art. 11 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.82/2016 din 16 noiembrie 2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 16/2018, cu modificările și completările ulterioare, echipa de inspecție este formată din minimum 2 inspectorii sociali.

- salariul mediu lunar fără impozit a fost calculat la media salariului brut a unui inspector social debutant (în prezent, 5163 lei/lună) și al unui inspector social superior gradația 5 (în prezent, 8246 lei/lună), din care s-a scăzut impozitul pe venit, rezultând o medie salarială lunară netă de 6639 lei;

Impactul financiar anual rezultat este de 107.392 mii lei.

- pentru anul financiar 2024, se calculează ca fiind mai mic, întrucât perioada de ocupare estimată este de cca 90 zile, astfel încât impactul estimat este de 80.544 mii lei.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:

a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ.

Acte normative care vor fi modificate:

1. Hotărârea Guvernului nr.118/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare.

2. Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 din 14 octombrie 2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale;
3. Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 din 8 noiembrie 2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal
4. Ordinul 500/2023 pentru aprobarea Normelor metodologice privind formarea profesională specifică, precum și activitatea de supervizare profesională a inspectorilor sociali.

Acte normative care vor fi abrogate:

1. Legea nr.116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, publicată în Monitorul Oficial nr. 193 din 21 martie 2002;
2. Hotărârea Guvernului nr. 1149 din 17 octombrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, publicată în Monitorul Oficial nr.795 din 1 noiembrie 2002;
3. Ordonanța Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 30 august 2003;
4. Hotărârea Guvernului nr.539/2005 pentru aprobarea Nomenclatorului instituțiilor de asistență socială și a structurii orientative de personal, a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de asistență socială, precum și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale.
5. Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 424/2014 privind aprobarea criteriilor specifice care stau la baza acreditării furnizorilor de servicii sociale;

Acte normative care vor fi abrogate la data de 31 decembrie 2029:

1. prevederile art.139 din Legea asistenței sociale nr.292/2011;
2. Legea nr.34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 27 ianuarie 1998;
3. Hotărârea Guvernului nr. 1153 din 21 noiembrie 2001 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 756 din 28 noiembrie 2001.

Acte normative care vor fi elaborate:

1. Ordin al ministrului muncii și solidarității sociale pentru aprobarea modelului-cadru al planului de dezvoltare;
2. Ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale, ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse, ministrului sănătății, ministrului afacerilor interne pentru aprobarea procedurii de lucru a echipelor mixte de control;
3. Ordin comun al ministrului muncii și solidarității sociale și ministrului familiei, tineretului, egalității de șanse pentru aprobarea modelul contractului de servicii sociale, al informărilor și rapoartelor de monitorizare a planurilor de servicii sociale, procedura de fundamentare a bugetului necesar, precum și indicatorii pentru monitorizarea serviciilor sociale acordate ca măsură de asistență socială.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice nu e cazul

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) nu e cazul

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

<p>Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de S-au organizat întâlniri de consultare cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale care reprezintă furnizorii de servicii sociale și care au activitate de monitorizare a respectării drepturilor omului, în cadrul cărora au fost invitați și Avocatul Poporului și CNASR. În perioada 23 august – 01 septembrie 2023 au avut loc un număr de 5 consultări la care au participat și Avocatul Poporului, CNASR, MS, ANSVSA, IGSU și ANPC;</p>
<p>6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Proiectul de act normativ a fost transmis, spre consultare, Asociației Municipiilor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Comunelor din România și Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România.</p>
<p>6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative</p>
<p>6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi avizat de Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.</p>
<p>6.6. Alte informații</p>
<p>Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.</p>
<p>7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare</p>
<p>8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>8.2. Alte informații</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale, pe care îl supunem aprobării

Ministrul muncii și solidarității sociale

Simona BUCURA-OPRESCU

Ministrul familiei, tineretului și egalității de șanse

Natalia-Elena INTOTERO

AVIZAT:

**Viceprim-ministru
Marian NEACȘU**

**Viceprim-ministru,
Ministrul afacerilor interne**

Marian-Cătălin PREDOIU

**Ministrul Dezvoltării Lucrărilor Publice
și Administrației**

Adrian-Ioan VEȘTEA

Ministrul Educației

Ligia DECA

Ministrul Cercetării Inovării și Digitalizării

Bogdan – Gruia IVAN

Ministrul Sănătății

Alexandru RAFILA

**Președintele Agenției Naționale pentru
Digitalizarea României**

Dragoș–Cristian VLAD

**Președintele
Autorității Naționale de Supraveghere a
Prelucrării Datelor cu Caracter Personal**

Ancuța Gianina OPRE

**Președintele Autorității Naționale pentru
Protecția Consumatorilor
Horia Miron Constantinescu**

**Ministrul Economiei, Antreprenoriatului și
Turismului
Ștefan-Radu OPREA**

**Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene
Adrian CÂCIU**

Ministrul Justiției

Alina-Ștefania GORGHIU

Ministrul Finanțelor

Marcel-Ioan BOLOȘ